

Mint ahogy híred,
ó Isten, dicséreted is
betölti a föld határait;
Jobbod igazsággal teljes.

Zsolt 48,11

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXIX. évf. 42. • (3920.)
2023. október 15. • Ára 360 Ft

Ne legyünk szűkkeblűek, önmagunkat adjuk!

**Harmincnegyzet önkéntes kapott
Caritas Hungarica díjat**

A Katolikus Karitászs Caritas Hungarica díjjal ismeri el azon önkéntesek munkáját, akik kitartóan és áldozatosan szolgálják rászoruló embertársainkat. Idén 38 önkéntes részesült az elismerésben, akik október 7-én, az újbudai Magyar Szentek templomában vehették át a díjakat ünnepi szentmise keretében.

Ma azokat ünnepelték, akik egész évben gondoskodó szolgálattal vették körül a rászorulókat. A Magyar Szentek templomában megteltek a padsorok. Magyarország minden egyházmegyéjéből érkeztek önkéntesek, hogy részesei legyenek az eseménynek, amelyen a katolikus segélyszervezet köszönetet mond mindannyiuk munkájáért, és Caritas Hungarica díjjal ismeri el a kiemelkedő szolgálatot.

A szentmisét Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, a Katolikus Karitászs elnöke mutatta be. Nagy számban koncelebráltak paptestvérek, képviselve minden egyházmegyéjét.

Écsy Gábor, a Karitászs igazgatója köszöntötte az ünneplőket: Spányi Antal megyéspüspököt, Herczeg Anita asszonyt, a Karitászs jószolgálati követét, a paptestvéreket, az egyházmegyei igazgatókat, és mindazokat, akik az egyházmegyékből eljöttek az ünnepi alkalomra.

(Folytatás az 5. oldalon)

Foto: Lambert Attila

**A pápa az izraeli-palesztin
háborúról**
2. oldal

A szív fohásza
Rózsafüzéért imádkozók
találkozója Budapesten
11. oldal

Laudate Deum
apostoli buzdítás
az éghajlatváltozásról
12. oldal

Magyar egyházi vezetők találkoztak a Szentatyával

**Interjú Erdő Péter bíboros, prímással és Veres András
püspökkel, az MKPK elnökével a pápai magánkihallgatás után**

Ahogy arról az Új Ember előző, 2023. október 8-i számában hírt adtunk, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia küldöttségét október 2-án magánkihallgatáson fogadta Ferenc pápa. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek, Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke, Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita és Tóth Tamás, az MKPK titkára, a Szentatya áprilisi magyarországi látogatásának általános koordinátora a Magyar Katolikus Egyház, a püspökök, a papság és a hívek nevében köszönetüket fejezték ki a Szentatyának a háromnapos apostoli útért, a kapott tanításért és kegyelmekért.

A pápai magánkihallgatás után Erdő Péter bíboros, prímás és Veres András püspök, az MKPK elnöke is nyilatkozott a Vatikáni Rádióknak. A beszélgetések írott változatát lapunk 3. oldalán olvashatják.

Lépj be Urad örömébe!

Pápai Lajos püspök Rózsa Hubától búcsúzik

Nyolcvannégy éves korában, október 1-jén visszaadta lelkét Teremtőjének Rózsa Huba teológus, pap, Széchenyi-díjas egyetemi tanár, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) professor emeritusa. Lapunk kulturális mellékletében, a Mértékadóban Fodor György, a PPKE Hittudományi Kara (PPKE HTK) Ószövetségi Szentírástudományi Tanszéke vezetőjének nekrológját olvashatják, az alábbiakban pedig Pápai Lajos nyugalmazott győri megyéspüspök búcsúzik Rózsa Huba teológusprofesszortól.

Elment a Professor... Szomorúan olvastuk a híradást: Dr. Rózsa Huba emeritus professor hazatért.

Rózsa Huba előbb a Hittudományi Akadémia, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetem teológiai karán az ószövetségi szentírástudomány rendes tanáraként generációkat tanított az ószövetségi Szentírás megismerésére és megszeretésére.

(Folytatás a 6. oldalon)

Az egyházi iskolákat ma missziós iskolaként kell vezetni

Görbe László piarista aranymisé

A piarista szerzetest ötven éve szentelték pappá. Gazdag életút áll mögötte megannyi érdekes történettel és tanulsággal. A tanár úrral a budapesti Piarista Gimnázium aulájában beszélgettünk hivatásáról, szerepeiről, „szakmáiról”, a kamaszok hitre vezetéséről, jegyesoktatásról, cserkészetről. Sőt, még az óvodások is szóba kerültek, akiknek a neveléséről főigazgatóként gondoskodott.

– Ebben az ötven évben sok szerepben élte meg a papságát: volt tanár, plébános, káplán, cserkészvezető, három iskolában igazgató. Mi állt Önhöz a legközelebb?

– A legfontosabbak mindig a diákok voltak számomra, igazgatóként, tanárként, cser-

– 1950-ben, a rendek feloszlatása után nyolc szerzetesi iskola maradt meg. Ezeknek volt egy olyan küldetésük is, hogy felvegyék az osztályidegen gyerekeket. A kecskeméti Piarista Gimnáziumban 1961-ben, amikor odakerültem, „továbbtanulásra nem ajánlottak” számítottunk, vagy azért,

készvezetőként is ők álltak a középpontban. Ezért lettem piarista szerzetes, ezért vállaltam ezt az életformát.

– Hogyan alakult ki Önben a tanári hivatás és a diákok szeretete?

mert kulákok voltak a szüleink, vagy azért, mert kötődünk az Egyházhhoz. Bár az osztályunkból sokakat nem ajánlottak továbbtanulásra, a többségünk mégis diplomázott, engem is beleértve.

(Folytatás a 9. oldalon)

ISSN 0133-1205

2 3 0 4 2

9 770133 120548

Életünk nehéz és örömteli pillanataiban is forduljunk Máriához!

Augusztus 23-án a Szentatya folytatta az evangelizáció iránti szenvedélyéről, a keresztény hívő apostoli buzgóságáról szó katekézissorozatát az általános kihallgatás keretében. Beszédében Szent Juan Diegóról, a Guadalupei Szűz Mária követéről, a fáradhatatlanul evangelizáló indián apostolról elmélkedett. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását olvashatják.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

Az evangélium hirdetése iránti szenvedély újrafelfedezésének útján ma Amerika földjére tekintünk, hogy lássuk, miként fejlődött az apostoli buzgóság, az evangélium hirdetésének szenvedélye az Egyház történelmében. Az evangelizációnak ott egy állandó, élő forrása van: Guadalupe. Élő forrás: a mexikóiak boldogok! Természetesen az evangélium már a jelenések előtt eljutott oda, de sajnos világias érdekek is kísérték. Az inkulturáció útja helyett túl gyakran az elhamarkodott átültetésnek és az előre kialakított – például európai – modellek erőltetésének útját választották, és nem tisztelték az őslakosokat. A Guadalupei Szűz Mária viszont az őslakosok ruhájába öltözve jelenik meg, az ő nyelvüket beszéli, elfogadja és szereti a helyi kultúrát: Mária anya, és köpenye alatt Isten minden gyermeke helyet talál. Benne Isten testet öltött, és Márián keresztül továbbra is megtestesül a népek életében. A Szűzanya ugyanis a legmegfelelőbb nyelven, nevezetesen az anyanyelven hirdeti Istent. Hozzánk is anyanyelvünkön szól a Szűzanya, azon a nyelven, amelyet jól értünk. Az evangéliumot anyanyelven kell köz-

vetíteni. És szeretnék köszönetet mondani annak a számtalan édesanyának és nagymamának, akik továbbadják azt gyermekeiknek és unokáiknak: a hitet az étellel adjuk át, ezért az édesanyák és nagymamák az első hithirdetők. Tapsoljunk meg az édesanyákat és nagymamákat! Az evangéliumot pedig, ahogy Mária mutatja, egyszerűséggel lehet közvetíteni: a Szűzanya mindig egyszerű embereket választ ki, a mexikói Tepeyacomban, vagy Lourdes-ban és Fatimában: amikor hozzájuk szól, mindenkihez beszél, mindenki számára érthető beszédmódot használ, csakúgy, mint Jézus.

Időzzünk el hát Szent Juan Diego tanúságtételénél: ő a hírnök, ő az a fiú, ő az az őslakos, aki Mária kinyilatkoztatását kapta. Ő a Guadalupei Szűzanya hírnöke. Alázatos ember, a néphez tartozó indián: rajta nyugodott Isten tekintete, aki a kicsinyeken keresztül szeret csodákat tenni. Juan Diego felnőttként, házasság ellenére akadályok emelkednek, néha maga az Egyház támasztja őket. Az evangéliumhirdetéshez ugyanis nem elég tanúságot tenni a jóról, el kell tudni viselni a rosszat is. Ezt ne felejtjük el, nagyon fontos: az evangélium hirdetéséhez nem elég tanúságot tenni a jóról, hanem el kell tudni visel-

pökhöz, hogy kérje meg, építsen templomot ott, ahol megjelent. Az egyszerű és készleges Juan Diego – tiszta szívének jószágával – megy, de sokáig kell várnia. Végre beszélhet a püspökkel, ő azonban nem hisz neki. Néha mi, püspökök... Újra találkozik a Szűzanyával, aki megvigasztalja, és kéri, próbálja meg újra. Az indián visszatér a püspökhöz, nagy nehezen sikerül elérnie, hogy találkozhasson vele, de a püspök, miután meghallgatta, elbocsátja, és embereket küld utána.

Itt van hát a fáradozás, a hithirdetés próbája: a buzgóság ellenére akadályok emelkednek, néha maga az Egyház támasztja őket. Az evangéliumhirdetéshez ugyanis nem elég tanúságot tenni a jóról, el kell tudni viselni a rosszat is. Ezt ne felejtjük el, nagyon fontos: az evangélium hirdetéséhez nem elég tanúságot tenni a jóról, hanem el kell tudni visel-

ni a rosszat is! A keresztény ember jót tesz, de elviseli a rosszat is. A kettő együtt jár, az élet ilyen. Az evangélium inkulturálása és a kultúrát evangelizálása ma is – sok helyen – kitartást és türelmet igényel, nem szabad félnünk a konfliktusoktól, nem szabad elveszítünk a bátorságunkat.

Egy olyan országra gondolok, ahol a keresztényeket üldözik, mert keresztények, ahol a keresztények nem gyakorolhatják jól és békében a vallásukat. Juan Diego, aki elkedvetlenedett, mert a püspök ismét elküldte, kéri a Szűzanyát, hogy mentse fel, és bízson meg a feladattal valaki mást, akit többre becsülnék, és aki alkalmasabb nála. Mária azonban arra biztatja, hogy tartson ki. Az evangélium hirdetésében mindig fennáll a feladás veszélye: a dolog nem megy, és az ember meghátrál, elbátortalanodik, esetleg saját bizonyosságai, kiscsoportok-
ba vagy magánáhitatba menekül. A Szűzanya viszont, miközben vigasztal bennünket, ösztönöz az előrehaladásra, és ezáltal növekedésre készítet, mint egy jó anya, aki gyermeke lépteit követve a világ kihívásai elé állítja őt.
Juan Diego felbátorodik, és visszatér a püspökhöz, aki jelet kér tőle. A Szűzanya jelet ígér neki, s ezekkel a szavakkal vigasztalja Juan Diegót: „Ne szomorkodjon az arcod, ne nyugtalankodjék a szíved: [...] Talán nem vagyok-e itt, nem vagyok-e az anyád?” (uo., 118–119). Gyönyörű ez! Gyakran előfordul, hogy a Szűzanya, amikor vigasztalanságban, szomorúságban, nehézségben vagyunk, azt mondja a szívünkben: „Talán nem vagyok-e itt, nem vagyok-e az anyád?” Ő mindig közel van hozzánk, hogy megvigasztaljon és erőt adjon, hogy tudjunk előrehaladni. Aztán arra kéri Juan Diegót, hogy menjen ki a száraz dombtetőre, és szedjen virágot. Tél van, de Juan Diego pompázó virágokat talál, beteszi a köpenyébe, és felajánlja az Istenanyának, aki arra biztatja, hogy vigye el a püspököknek bizonyítékként. Elmegy, türelmesen kivárja a sorát, s végül a püspök jelenlétében széttárja a tilmáját – ilyen köpenybe öltözködtek az őslakosok –, széttárja a tilmáját, megmutatja a virágokat, és íme: a köpeny szövetségében megjelenik a Szűzanya képmása, az az általunk ismert rendkívüli és élő Szűzanya, akinek szemében még ma is ott van az akkori főszereplők lenyomata.

Itt van hát Isten meglepetése: ha készséggel, engedelmességgel találkozunk, akkor valami váratlan dolgot tud véghezvinni, előre nem sejtethető időben és módon. És aztán felépült a Szűzanya által kért kegyhely, mely ma is látogatható. Juan Diego mindent elhagy, és a püspök engedélyével a kegyhelynek szenteli az életét. Fogadja a zarándokokat, és evangelizálja őket. Ez történik a Mária-kegyhelyeken, melyek a zarándoklatok célpontjai és az evangéliumhirdetés helyszínei, ahol mindenki otthon érzi magát – mert az anya házáról, az édesanya házáról van szó –, és mindenki honvágyat érez, vagyis vágyat az iránt a hely iránt, ahol az anya van, a menny iránt. A kegyhelyeken a hitet egyszerű módon fogadják, a hitet hamisítatlanul, népies formában fogadják, és a Szűzanya, ahogy Juan Diegónak mondta, meghallgatja sírásunkat és enyhíti fájdalmunkat (uo., 32). Tanuljunk meg ezt: amikor nehézségek érnek az életben, menjünk az anyához; és amikor életünk boldogan alakul, menjünk az anyához, hogy azt is megosz-
szuk vele.

Szükségünk van arra, hogy elmenjünk a vigasztalás és az irgalmasság eme oázisaiba, ahol a hitet anyanyelvünkön fejezzük ki; ahol letesszük az élet fáradalmait a Szűzanya kezébe, és a szívünkben békével, talán a gyermekek békéjével térünk vissza az életbe.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: vatican.va

A pápa az izraeli-palesztin háborúról

Október 8-án Ferenc pápa a szőlőbirtokát bérbeadó gazdáról szóló evangéliumi szakaszból elmélkedett a déli Úrangyala előtt a Szent Péter téren összegyűlt emberekkel, utána pedig megemlékezett az izraeli-palesztin háborúról.

A Szentatya szavai az Úrangyala elimádkozása után:
Kedves testvéreim és nővéreim!

Aggodalommal és szomorúan követem, ami Izraelben történik, ahol az erőszak még kegyetlenebbül tört elő, több száz halálos áldozatot és sérültet követelve. Közelségemet fejezem ki az áldozatok családjainak, imádkozom értük és mindazokért, akik a rettenetes és szorongás óráit élik át. Kérem, állítsák le a támadásokat és a fegyvereket, és a terrorizmus és a háború nem vezet semmilyen megoldáshoz, csak megannyi ártatlan ember halálához és szenvedéséhez!

A háború vereség! Minden háború vereség! Imádkozunk, hogy legyen béke Izraelben és Palesztinában!

Ebben a hónapban, októberben, melyet nemcsak a misszióknak, hanem a rózsafüzér imádkozásának is szentelünk, ne fáradjunk bele, hogy Mária közbenjárására kérjük a béke ajándékát a világ háború és konfliktusok sújtotta számos országa számára! Továbbra is emlékezzünk meg a drága Ukrajnáról, mely nap mint nap oly sokat, oly sok gyötrelmet szenved.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

In memoriam Sólyom László

Várszegi Asztrik emeritus pannonhalmi főapát búcsúzik az október 8-án elhunyt Sólyom László volt köztársasági elnöktől, az Alkotmánybíróság első elnökétől.

Sólyom László egykori köztársasági elnökünk meghalt. Hívó testvérünk, barátunk távozott közülünk.

Személyesen a rendszerváltás éveiben és küzdelmeiben ismertem meg professzor urat, a későbbi alkotmányjogászt Budapesten. Ki-ké a maga helyén és módján kísérelte meg a „jámbor keresztény kalandot”, küzdött a katolikus, a keresztény felekezetek teljes körű szabadságáért. Amikor ő 1985-ben a „Mit szabad és mit nem?” című írásában kimondta, hogy itt az ideje, „hogy az autonómia mint érték emancipálódjon az eddigi, nyomasztóan államközpontú korszak beidegződése alól”, s hogy nem kellene mindenhez engedélyt kérni, fiatal egyházi és világi generációink vágyát fogalmazta meg a maga krisztálytiszt, jón iskolázott gondolkodásmódjával. Ezzel a világos látásmódjával, tudásával és emberi tisztaságával mindvégig igazodási pont volt számomra.

Amikor aztán alkotmánybíróvá elnökké és köztársasági elnökké szolgált utána pannonhalmi közösségünk 2010-ben Sólyom Lászlónak, a Magyar Köztársaság emeritus elnökének adományozta a Szent Márton-díjat, elnök úr beszédében két dologra hívta fel a figyelmünket. „Az igazságért küzdeni

kell. Szent Márton az igazságért küzdött; megmondta a császárnak, amikor nem volt neki igaza.” – figyelmeztetett. És ugyanígy emlékeztetett minket az irgalmasság szolgálatára is: „Abban a helyzetben, amiben Magyarország és a világ van, az irgalmasságnak és a jótekonyságnak, a másokra való figyelésnek óriási szerepe van.” Ennek a mártoni irgalmasságnak maga is megvalósítója volt, elnöki szolgálatát követően is. Tanúsítja ezt az a számtalan honfitársunk, akinek elnök úr a rendelkezésére álló eszközökkel támogatást, ösztöndíjat juttatott.

Megtisztelő, hogy főapátként tanúja lehettem annak, hogy Sólyom elnök úr mögött micsoda tevékeny, gazdag életmű állt. Mindemellett jutott ereje arra, hogy bencés közösségünket és ezeréves apátságunkat évtizedes személyes barátságával is megajándékozza. Jól ismerhettük hűséges társát, Erzsébet asszonyt is, aki csendesesen, féltve és gyakorta aggódva segítette Sólyom László helytállását. Ismertük családját, a két gyermekes Sólyom házaspárt unokásként.

A Sólyom házaspár értékelt bencés közösségünk munkáját és törekvéseit, amit azzal is kifejezésre juttattak, hogy hűsítő vendégeink voltak, s gyermekeikkel együtt a budai Tanulmányi Házunk egyházi közösségéhez kötődtek.

Sólyom László személyes tanácsával, támogatásával többször volt apátságunknak és nekem személyesen is igazodási pont, amiért mi, pannonhalmi bencések és magam is hálás vagyok.

Elnök úr a közös munka örömeivel is megajándékozott minket. Micsoda támaszára vall, hogy hetvenöt évesen olaszul kezdett tanulni, s tanulmányainak nem más alapot választott, mint Andrea Riccardi, a Sant’Egyed közösség alapítójának Ferenc pápáról szóló tanulmánykötetét, amelyet bencés kiadónknál jelentetett meg. Időskori fordításai ugyanarról tanuskodnak, mint kutatói akadémiai művei: szorgalmas, transzparens és autonóm közösségek iránti vágyáról. Talán éppen egy szinodálisan működő ferenci egyházzal.

Professzor úr, Elnök úr, Testvérünk és Barátunk! Hálátelt szívvel köszönjük meg életedet és munkásságodat, barátságodat Istennek, amelyből honfitársaink, barátaink és mi is gazdagon részesülhettünk. Amikor Erted fohászunk, nem feledjük Isten szavát, amely hitünk szerint most a te életedben is beteljesedik: „Akkor az érteni tudók ragyogni fognak, mint a fénylő égbolt, s akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnék örökkön-örökké, miként a csillagok.” (Dán 12, 3)

A Szentatya örömmel fogadta köszönetünket

Interjú Erdő Péter bíboros, prímással

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) küldöttségét október 2-án magánkihallgatáson fogadta Ferenc pápa a dolgozószobájában. A Szentatyával való találkozásról Erdő Péter bíborost, esztergom-budapesti érseket kérdeztük.

– Bíboros atya, öt hónappal a Szentatya Magyarországon tett második látogatása után hogyan lehet a mi oldalunkról látni, értékelni a Szentatya látogatásának jelentőségét?

– Azt hiszem, hogy ennek a látogatásnak nagyon értékes eredményei voltak. Egyrészt a hívők ma is fölelevenítik a találkozások emlékét, azt az örömet, hogy milyen jó volt együtt ünnepelni – ebbe beleértve mondjuk a Kossuth téri szentmisét, amikor tényleg a pápa körül ott volt az egész katolikus közösség, sőt a meghívott vendégek is. De nagyon fontos volt a találkozások sora a püspökökkel, a papsággal, a rászoruló emberekkel és aztán az egyetemi élettel. Olyannyira érdekes volt ez az utolsó találkozó még az elutazás előtt a Pázmány Egyetemen, hogy a Szentatyának az ott elmondott beszédét a rektor úr elküldte az összes magyarországi egyetem rektorainak, akik kérték és nagy örömmel fogadták ezt a szöveget. Tehát látszik, hogy annak a beszédnek súlya van, az gyűrűzik tovább.

De egyébként az összes pápai beszédet lefordítottuk különböző nyugati nyelvekre, ezt szépen bekötöttük fehér bőrbbe, és ma reggel átnyújtottam a Szentatyának, aki örömmel lapozgatta. Majd készül egy színes képes album is a látogatásról, melyben a teljes szövegek benne lesznek. Fontos az is, hogy a gyerekek, a fiatalok között is terjedjen és gyűrűzzön az, amit a Szentatya nekünk tanított. Ebben a tekintetben a Sportarénában létrejött találkozás volt egy nagyon fontos vonatkozási pont, de a többi beszédei is. Ezért a piaristák készítettek egy ilyen munkafüzetet, amiben a pápai tanítások nyomán, fiatalos módon lehet azokkal a kérdésekkel foglalkozni, amiket ő felvetett. Tehát egy szélesebb, egy hosszabb távú hatás ilyen formában is előrejelezhető. De vannak egészen más típusú hatások is, melyeket szinte naivnak mondhatnék, azonban mégis jópofák. Például Kocsis Fülöp metropolita úr hozott a pápának most egy trikót. Egy nagy, fekete trikót, amire rá volt nyomtatva a görögkatolikus fiataloknak valamilyen emblémája, de szintén ennek az alkalomnak az emlékére. Tehát nem tudom, hogy a Szentatya ezt magára fogja-e húzni, de mindenesetre az, hogy ilyenek készültek, és sokan mások viszont fölveszik – ennek van egy érdekes, játékos üzenete.

– Egy püspöki testület kereste fel a Szentatyát, most október másodikán, a Szent Öröngyalok ünnepén, hétfőn reggel. Hogyan fogadta a magyar püspökök köszönetét?

– Örömmel fogadott bennünket, és ő is mondott azért egy-két dolgot. Tehát például a Novák Katalin elnök asszonnyal folytatott beszélgetéseire utalt; beszélt kifejezetten a család értékeiről, a demográfiai kérdéssről, tehát milyen fontos az, hogy vállalják a fiatal családok a gyerekeket, és hogy milyen súlyos az a demográfiai té, ami ma Európára nehezedik. De még arról is szó esett, hogy vannak a külföldi munkavállalók kö-

zött, akik hozzánk érkezők, gyakorló katolikusok. És az ő közösségeik például Budapesten már több helyütt működnek. Gondolok itt elsősorban a vietnámiakra. Amit ő lelkesen üdvözölt, és említette, hogy ennek másutt is nagyon pozitív tapasztalatai vannak.

– Lehet-e látni immár öt hónap távlatában azokat a pontokat, amelyek a Szentatya beszédei nyomán mintegy örökség, mintegy feladat a Magyar Katolikus Egyház számára?

– Örökség mindenképpen az elkötelezettség az élet és a család mellett. Ugyanakkor a feladat is mindig nyilvánvaló: szolidaritás egymással, a szom-

széd népekkel és mindazokkal, akik valódi rászorultságban érkeznek hozzánk. Ezt mi, azt hiszem, hogy éppen az Ukrajnával határos fekvésünk miatt különösen is átérezzük. Onnan újra és újra érkeznek emberek, akiknek segítségre van szükségük, mi pedig főleg a Karitáson keresztül szervezünk újra és újra akciókat, átküldünk sok segítséget a határon magyar és nem magyar anyanyelvűeknek egyaránt. Azt hiszem, hogy ez a közös felelősségérzet is kapott egy bizonyos hangsúlyt.

– Jóllehet itt folyik Rómában, most kezdődik a szinodális útról szóló püspöki szinódus, de tulajdonképpen mégis az egész világegyház közös eseménye ez. A magyar Egyház otthon hogyan tud ebben részt venni?

– A tömegtájékoztató eszközöknek nagy a szolgálata és nagy a felelőssége. Mert más szinódusok esetén azt tapasztaltuk, hogy volt egy szinódus, ami az aulában folyt, és volt egy, amit a tömegtájékoztató közvetített, és a kettő alig volt közönségszereplő egymással. Reméljük, hogy most legalább a katolikus médiában ez másképp lesz, és tényleg reális képet sikerül kapni. Egyébként fontos volt a Szentatyának a beszélgetésben elhangzott mondata, kijelentése Szűz Máriáról. Szűz Mária nem az apostolok egyike volt, nem ez a szolgálati küldetése volt az Egyház életében, ma sem ez a küldetése, hanem egy egészen kitüntetett hely illeti meg mint az Egyház Édesanyja, mint Krisztus Édesanyja. Az Egyháznak, akinek a jelképe mindig egy nőalak, akár az apokalipszisben is, tehát a Szűzanyának, az édesanyáknak és a női küldetésnek a sajátos méltóságát is hangsúlyozta a Szentatya. Várjuk, hogy a szinódus munkálatai során ezek a szempontok hogyan fognak fölmerülni.

– Köszönöm a beszélgetést. További jó munkát ebben a szép októberi hónapban, ami a Szűzanyáé.

– Köszönöm szépen.

Vértesaljai László SJ
Forrás és fotó: Vatikáni Rádió

Erősíteni kell Egyházunk közösségi és missziós jellegét

Beszélgetés Veres András püspökkel

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) küldöttségét október 2-án fogadta magánkihallgatáson Ferenc pápa, amelyet követően Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke nyilatkozott a találkozóról a Vatikáni Rádióknak. Többek között kiemelte, hogy a Szentatya apostoli útjának első évfordulóján, jövő év áprilisában nemzeti zárándoklatot terveznek Rómába.

– Püspök atya! Jóllehet Erdő Péter volt az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyében – nevezük így – a „házigazda”, de a Szentatya látogatása nem csak Budapestnek szólt, hanem egész Magyarországnak. A Katolikus Egyházat pedig püspökkari szinten éppen te képviseled. Most pedig ezt a látogatást megköszönni jöttetek a Szentatyához. Öt hónap távlatából mit köszöntetek meg neki?

– Pusztán a tény, hogy eljött. Ő maga is emlékeztetett bennünket, hogy „második alkalommal voltam Magyarországon”. Azt gondolom, hogy ezt ő is egy gesztusnak tartja, mi pedig büszkék lehetünk rá, hogy Magyarország az az ország, ahová másodszor is ellátogatott a Szentatya – rövid időn belül ráadásul –, és meg szeretnénk volna köszönni azt, amit nekünk adott. Tehát azt gondolom, hogy a Magyar Katolikus Egyháznak az ő jelenléte lelkiileg hatalmas erőt adott, másrészt pedig az egész országnak. Hiszen ha valaki részese volt ennek a látogatásnak, akkor tapasztalhatta azt, hogy béke volt az országban. Három-négy napig a politikusok is hallgattak, a csatározások megszűntek, egy igazi, csak a Szentatyára figyelő magatartás volt az egész városban; a Szentatya többször is átutazta rendőrségi fölvezetéssel a várost, ahol az emberek – nemcsak kicsi gyerekek, felnőttek is, látszott, hogy turisták is többen – megálltak, és integettek, tudták, hogy a Szentatya halad itt el, még akkor is, ha nem mindig tudták, hogy melyik autóban közlekedik a Szentatya. Viszont az is egy nagyon nemes gesztus volt a részéről, hogy időnként letekerte az ablakot, és kiintegetett az ott elhaladóknak. Tehát egyrészt örülnék, hogy ennyire jól érezte magát, másrészt pedig örülnék annak, hogy tudott olyan üzenetet hagyni a papság, a szerzetesség, a fiatalok, a szegények számára, az egész ország számára, amely nekünk szólt, de nem csak nekünk. Úgy ítélem meg, hogy jó néhány beszédét ha valaki most újra elolvassa, akkor láthatja, megérezheti belőle, hogy egész Európának, sőt, az egész világnak szóló üzenet volt benne.

– Gondolt-e arra a püspöki kar, hogy a Szentatya tanításából, amit kis könyv formájában kiadtak immár, valamilyen módon programot állítsanak össze, ami egyfajta orientációt jelenthet az egész Magyar Katolikus Egyház számára?

– A piaristák már megtették, és egy nagyszerű könyvet állítottak össze. Nagy elismeréssel vagyok irántuk, mert látszik, hogy didaktikailag is egy jól épített könyvet készítettek. Ugyanakkor tudom személyesen, hogy jó néhány hittanár a nyári táborot ezeknek a beszédnek egy-egy gondolatából kiindulva tartotta meg. Voltak, akik a Szentatyának az ifjúághoz intézett egész beszédét feldolgozták a tábor folyamán. Ez mindenképpen pozitívum. Jelenleg egy nagyon díszes, fényképekkel bőven illusztrált könyvet akarunk kiadni a Szentatya látogatásáról. Ez az első lépés, de azt gondolom – ahogy magunk között, mi püspökök megbeszéltük –, hogy az elkövetkezendő időkből pap rekolléciókon, továbbképzőkön is ezeket a beszédeket, legalábbis a nagy témaköröket veszünk sorra. Ezzel elősegítjük majd azt is, hogy a papok is a hívek számára a vasárnapi prédikációkban ezeket a beszédeket fogják elemezni. Nagyon gazdag üzenetet hordoz mindegyik beszéd. Azt gondolom, hogy lesz mit földolgozni, és mindenféleképpen akkor lesz ennek igazán hatása, hogyha nem csak értelmünkkel, hanem szívünkkel és akaratunkkal is mellé állunk, hiszen szinte programbeszéd némelyik, tehát a gyakorlatban el kell indulnunk megtenni, amire a Szentatya biztatott bennünket. Hiszen ahogy ő mondta, egy olyan helyen élünk Európában, amely mindenféleképpen híd lehet több szempontból is.

– A Szentatya beszédei tükrében hol vannak komoly lemaradásaink, amelyekkel becsületesen szembe kell néznünk?

– Azt gondolom, hogy a közösségi egyház vonatkozásában nagyon le vagyunk maradva. A kommunizmus megtette a maga hatását, hogy éket vert a papok közé, papok és püspökök közé, nemegyszer a papok és a hívek közé. A hívek is jó néhányan egy-

kicsit félelemmel éltek. Megmaradtak az Egyházban, de egy kicsit visszahúzódtak. Ezt a közösségi szemléletet kell mindenféleképpen erősíteni, és nem utolsósorban az Egyház missziós jellegét.

A Szentatya is lépten-nyomon szólt, hogy üzenetet kell vinnetek, prófétai küldetésetek van. Meg kell értenünk végre, hogy az Egyház alaptermészete a missziós ügy, másképp nincs értelme az egyházi létnek. Szoktam idézni a zsinatot, hogy „azért van Egyház, mert van küldetése”, és nem fordítva. Tehát ezt a küldetést kell aprópérenze váltanunk, és ez egyéni szinten is, plébániái szinten is, országosan is, azt gondolom, hogy bőséggel ad feladatot számunkra. Különös tekintettel arra, hogy látjuk, hogy a szekularizáció nagyon-nagyon erősen terjed Európában, a világban, és ilyenkor magunknak a keresztényeknek is kell egyfajta megerősítés. És amikor ezt együtt tesszük, azzal a céllal, hogy másokkal is megismer-

tessük az evangélium örömét, akkor mi magunk is erősebbé válunk a hitben.

– A Szentatya meghallgatott benneteket, hogy megköszöntétek az egész magyar Egyház nevében a látogatását. Mi az, amit elmondhatsz még abból, amit nektek mondott?

– Az nagyon nagy örömmel töltött el mindnyájunkat, hogy amikor szóba jött, Ukrajnából még ma is nagy számban érkeznek a menekültek Magyarországra, akkor azt mondta, hogy a magyarok „nagyvonalúsága”, jószívűsége nagyon-nagyon fontos a mai világban, tegyük továbbra is ezt. És azt gondolom, hogy ezt minden magyar felé továbbítanunk kell. Hiszen egyrészt akik ott, a határhoz közel élnek, a befogadásban is élen járnak a Katolikus Karitás vezetésével. Másrészt azok számára, akik odaát, Kárpátalján a keletről érkezett ukrán menekülteket fogadták, a Karitásunk folyamatosan visz segélyszállítmányokat, az ő megerősítésükre – ezek nagyon fontos gondok, és ezt a nagyszívűséget a magyaroknak érvényesíteniük kell.

A másik dolog, amit szintén szívesen megosztok: említettem a Szentatyának, hogy jövőre, egy évvel a látogatása után, szeretnénk egy nemzeti zárándoklatot szervezni, és valószínűleg több százan jövünk majd. Szeretnénk a Szentatyával találkozni. Mondta, hogy nagyon örül neki, beszéljük meg az illetékesel, hogy véssé be már most a magyarok jelenlétét a kihallgatások sorába, és nagy örömmel fog találkozni újra a magyarokkal.

– Örülök ennek a hírnek. A több százat én egy picikét hadd kerekítsem fölfelé. Emlékszem a régi időkre, amikor II. János Pál pápa látogatásai után jött egy nagy, köszönő nemzeti zárándoklat, több ezren jöttek, még különvonattal is. Remélem, ezúttal se lesz majd másként.

– Ma már megváltozott egy kicsit a világ, azért gondoljunk arra is, ma már Rómába elutazni nem olyan nagy dolog, de valószínűleg a vallásilag elkötelezettebb emberek fognak inkább csatlakozni ehhez a zárándoklatához. De annak is van bennem egy kis halvány reménye, hogy ahogy a látogatáskor meglátszott, hogy nem csak a vallásos emberek és nem csak a katolikusok örültek a pápa jelenlétének, ugyanúgy most is a testvéregyházak részéről is sokan fogják érezni annak a vágyát, hogy részt vegyünk ezen a köszönő, hálaadó zárándoklaton.

– Püspök atya, kedves András! Köszönöm a beszélgetést. További jó munkát!

– Köszönöm szépen.

Vértesaljai László SJ
Forrás és fotó: Vatikáni Rádió

A BIBLIA ÜZENETE

Rizikós meghívó

Mt 22,1-14

A királyi menyegzőre hívó evangéliumot hallva az első reakciónk a kényelmes ellazulás lehet. Hiszen Jézus e példabeszéde – emlékezhetünk hittanos tanulmányainkból – arról szól, hogy Isten terve először a választott népre vonatkozik: őket hívja meg az országba, a lakomára, vagyis a vele való közösségre, kapcsolatra, annak bőségére. S amikor a zsidóság nem engedelmessé válik a hívásnak, azután fordul Isten a pogányokhoz. Ezt hallva mi jó keresztényként megnyugodhatnánk, hiszen elfogadtuk a meghívást, sőt még a szentmisén is ott ülünk...

Jézus szavai azonban nem pusztán a múlt alakulásáról akarnak tájékoztatni, hanem a jelennek is szólnak. És ha azzal a füllel hallgatjuk azokat, hogy most nekünk szólnak, akkor bizony nem kevés dolog igencsak nyugtalanító lehet számunkra a példabeszédbeli királyi viselkedésben.

Először is az, hogy Isten meghívása igényes eseményre szól, a válasz pedig nem tűr halasztást. Isten nem akárhová invitál: egy uralkodói menyegzői lakoma részeseivé kíván tenni minket. Olyan eseményre, olyan kapcsolatra hív, amely nem mindennapos dolog, hanem kiváltság. Egy esküvőre elmenni azonban – főleg, ha közel-keleti mérték szerinti, s ráadásul királyi menyegzőről van szó – idő- és energiaigényes: többféle előkészülettel jár, ajándékot is kell vinni, megfelelő ruházatot kell találni, végül oda is kell utazni, és még sorolhatnánk.

Isten hívása nem a múltnak szóló, egyszeri; most is érvényes. A kérdés csak az, hogy érdek-e igazán, amivel meg akar ajándékozni. Vagy a lakoma bőségében való részeseidés he-

lyett inkább egy McDonald's-ot választunk éhsegünk enyhítésére? A példabeszéd meghívottjai elutasítják a hívást: saját ügyeik az igazán fontosak nekik, a meghívás megzavarja életük megszokott menetét. Így inkább nem kérnek belőle, megelégszenek egy „fast food-dal”, mondhatnánk.

Hétköznapi ügyeink közepette vajon nem elégszünk-e meg sokszor mi is azokkal az életmóddal, elfoglaltságokkal, amelyek oly könnyen kitölteni látszanak az életünket, de igazából nem vezetnek sehová? Valóban a vágyaink középpontjában áll az Istennel való közösség, az ő országa? Vagy inkább zavaró számunkra Isten nagylelkű hívása, s jobb volna, ha „békében hagyva” minket? Hogyan Avilai Szent Teréz írta: a feladatunk az, hogy „ne szállítsuk le vágyaink színvonalát”, ne érjük be kevesebbel, mint hogy a királyi menyegző részeseivé váljunk.

Másodsorban pedig, a meghívás nem veszélytelen: pusztán külsődleges elfogadása még nem elégséges. Szükséges a nagylelkű isteni hívással való együttműködés is, vagyis a menyegzős ruha. A megszentelő kegyelmet kifejező öltözék azt is jelenti, hogy egy kelletlen igen nem elég, a hívás teljes választ igényel: csak akkor lesz igazi a részvételünk a menyegzői lakomán, ha elfogadjuk Isten átalakító, megtisztító, felemelő és megszentelő ajándékát, a kegyelmet. Vagyis ha elfogadjuk új, Istentől kapott méltóságunkat, és annak megfelelően is viselkedünk.

A kérdés tehát nem az, hogy Isten hív-e, hanem hogy érdekel-e engem az, amivel meg akar ajándékozni.

Deák Hedvig OP

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (147.)

A bizánci templomokban oly jellegzetes ikonosztázió már az első pillanatban Istenhez irányítja a szemlélő gondolatait. Ugyanis nem hétköznapi berendezési tárgyról van szó, nem is csupán a templom egy díszítőeleméről, hanem olyan dolgról, amely tanítani akar. Tanítani az Isten országáról, illetve az oda való eljutásról. Ezért vannak az ikonok szabályos és megfelelő sorrendben elhelyezve. És ezért történik az ikonosztázió megszentelése. Hiszen maga is „szent” dolog, a világtól „elkülönített”, ami a szó elsődleges, eredeti jelentése.

A szentelés szertartása a bevezető zsolnározás után két terjedelmes imádságból, valamint tropárok énekéséből áll.

Az első imádság szinte teljes terjedelmében tanítást tartalmaz: hasonlít, mint az egyes ikonok megszentelésénél található, ámde hosszabb kifejtésben. Mind az Ő-, mind az Újszövetségből merít gondolatokat az imádság. Ennek megfelelően az elején álló megszentelési őszövevény ihletésű: „Úristenünk, istenek Istene, uraknak Ura, seregek Istene.” Ámde rögtön kapcsolódik hozzá: „Urunk, Jézus Krisztus Atyja.” Ezt követi az őszövevényi ábrázolások jogosságának alátámasztása. Ugyanis az Úr az őszövevényi népek a „hamis istenek felé könnyen hajló szívét” a bálványimádás tévelyétől meg akarta óvni, ezért „tilalommal megtöltötte”, hogy az emberek hamis képeket és képmásokat alkossanak, nehogy „azoknak mint Úrnak hódoljanak és szolgáljanak”. Mózesnek viszont kifejezetten megparancsolta, hogy „oly képeket és képmásokat készítsen, melyekkel nem idegen, hamis és nem létező istenek” dicsőíttettek, hanem „az egyedül igaz Isten”. Így a frigysekre nyúló két arany kerubot rendelt, a kézzel hímzett kárpitra a kerubok sokaságát, az oltár sarkaira pedig további kettőt készíttetett. Ugyanígy a salomoni templomba is „arannyal borított két kerubot ciprusfából”. Ezek azt szolgálták, hogy Is-

tenre emlékeztessék az embereket. Ezért szabad őket „hódolattal, tömjénezéssel és előttük való könyörgéssel” tisztelni, mert ez olyan, mintha magának Istennek adták volna. Akik pedig nem így viselkedtek, büntetést érdemeltek. A tisztelet legmélyebb és egyben teológiai alapja Jézus Krisztus megtestesülése: láthatóvá és ábrázolhatóvá lett az emberi világban. Ő maga pedig még az arcképét is elküldte Abgárnak. – Mindezek alapján jogos az üdvörténeti események, valamint a szentek ábrázolása, „tudva, hogy a képek tisztelete magára az ábrázoltra irányul”. Az imádság Istenszülő és az összes szent közbenjárását kéri, hogy az ikonok szentek legyenek, és hogy maguk a szentek segítséget nyújtsanak.

A második imádság már kifejezetten az ikonok és az ikonosztázió megszentelésére irányul. Azt kéri Istentől, aki a képeket „el nem veti”, hanem inkább kegyesen fogadja, hogy áldja meg azokat, hiszen az üdvörténeti eseményeket és a szentek életpéldáját állítják elének. Azoknak pedig, akik irgalomért esedeznek, ajándékozzon bűnbocsánatot és örök életet.

Ezek után történik az ikonosztázió szenteltvízzel való meghintése: „Megszenteltetnek ezen képek...” A szertartás három tropárral ér véget.

Ivancsó István

OKTÓBER 15., ÉVKÖZI 28. VASÁRNAP – (Jézusról nevezett [Avilai] Szent Teréz szűz és egyháztanító, Auróra, Aranka) – Iz 25,6-10a (Az Úr bőséges lakomát rendez, és letörli a könnyet minden arcról.) – Fil 4,12-14.19-20 (Mindenne képes vagyok abban, aki nekem erőt ad.) Mt 22,1-14 vagy Mt 22,1-10 (Akit csak találtak, hívjátok el a menyegzőre!) – **Zsolozsma:** IV. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 223 – EE 209, Ho 223 – EE 147, Ho 134 – EE 594, Ho 284 – EE 234.

OKTÓBER 16., HÉTFŐ – Szent Hedvig szerzetesnő vagy Alacoque Szent Margit Mária szűz emléknappa (Lehel) – Róm 1,1-7 – Lk 11,29-32.

OKTÓBER 17., KEDD – Antiochiai Szent Ignác püspök és vértanú emléknappa (Rudolf, Rezső) – Róm 1,16-25 – Lk 11,37-41.

OKTÓBER 18., SZERDA – SZENT LUKÁCS EVANGÉLISTA ÜNNEPE (Jusztusz) – 2Tim 4,9-17b – Lk 10,1-9.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Színed előtt állhatunk

A szentmisén nemcsak a szövegek, hanem liturgikus testtartásunk által is alkalmazkodunk a Római misekönyvben és annak általános rendelkezéseiben előírtakhoz. Fontos, hogy ezt ne pusztán külső előírásaként, katonás fegyelmességként gyakoroljuk, hanem azzal a tudatossággal, hogy mozdulataink és gesztusaink a liturgiában keresztény hitünk kifejeződései. De miről tesz tanúságot a hívó ember, amikor állva marad a liturgián?

Bevonuláskor felállva fogadjuk az érkező Urat. Ahol ez megoldható, érzékletes, ha a bevonuláskor az evangéliumkönyvet is behozzuk a templomterbe. Állva fogadjuk Isten egykor megtestesült, és az Írásban köztünk maradt Igéjét, Krisztust. Őt hívjuk a Kyrie eleison énekével, amivel az ókorban a győztes uralkodót köszöntötte a diadalmenetét befogadó város lakossága. Őt dicsérjük a Dicsőség szavaival. Őt hallgatjuk az evangéliumban.

Állva imádkozunk az Atyához a három misekönyörgésben: a Dicsőség után, az adománnyel előkészítését követően és a záróáldást megelőzően. Szemlélteti ez az Atya iránti imádatunkat, de azt is, hogy amit a miséző pap el-

mond, az nem az ő magánimádsága, hanem az egész közösség nevében az Atyához intézett könyörgés, többes szám első személyben. Hozzá csatlakozva „mi könyörgünk”.

Már az ókorban is két formája volt a tiszteletadásnak. A Niceai Zsinat így fogalmaz: „Mint hogy vannak némelyek, akik vasárnap és a pünkösöd napjaiban térdet hajtanak (...), úgy döntött a szent zsinat, hogy állva mondjuk az imákat Istenhez” (20. kánon). A III. Konstantinápolyi Zsinat résztvevői szintén a tiszteletteljes állásra buzdítottak, mondván: „vasárnapokon ne hajtsunk térdet, tisztelve Krisztus feltámadását!” (90. kánon).

A latin Egyházban bevett gyakorlat a térdelés. A papság, a kisgyermekes szülők, a már nehezen térdelők és azok a közösségek, amelyek állva maradnak az eucharisztikus imádság idején, nem tiszteletlenségből, hanem ugyanazon imádat jeleként teszik ezt, amikor így fordulnak Istenhez: „hálát adunk, mert arra méltattál minket, hogy színed előtt állhatunk és szolgálhatunk neked” (II. eucharisztikus ima).

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Antióchiai Szent Ignác

Október 17.

Ignác püspököt, akit Theophorosznak, azaz Istenhordozónak is neveztek, joggal számítjuk az apostoli atyák közé. Nemcsak azért, mert még személyesen ismerhetett több apostolt is, hanem mert kiemelkedik azok közül, akik az apostolok után következő nemzedékben folytatták az egyház alapjainak építését.

Az I. század közepe táján született, valószínűleg Szíriában. Szent Péter és Evodiosz után Antióchia városának harmadik püspöke volt. E város a Római Birodalom keleti részének és a hellén kultúrának a központja volt, és Jeruzsálem mellett az egyik egyházi centrum is lett. A pogányokból megtért keresztény közösség mellett és tőle elkülönülten egy zsidó-keresztény közösség is élt a városban, amely szigorúan ragaszkodott a mózesi törvény előírásaihoz.

Ignácnak egész életében küzdenie kellett a gnosztikusokkal ellen, akik a Jeruzsálem pusztulása miatt csalódott zsidók között terjesztették tévtanaikat.

Domitianus halála után egy kis ideig békeség volt, Traianus császár alatt azonban ismét üldözni kezdték a keresztényeket. Bár a császár úgy rendelkezett, hogy nem kell nyomoztatni a keresztényeket, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a feljelentettekkel szemben eljárást kell indítani, és ha valakire rábizonyul a kereszténység, és nem hajlandó megtagadni a hitét, el kell ítélni.

Antióchiában is e császári rendelet értelmében jártak el a keresztényekkel szemben, egy pontosan meg nem határozható évben, 110 és 115

között. A püspököt is elfogták. Mivel az egész városban tisztelték, letartóztatása felháborodást keltett nemcsak a keresztények, hanem a zsidók és a pogányok, sőt az eretnek gnosztikusok körében is.

Katonai őrizet alatt hajón Rómába indították. A halálos ítéletet, mely úgy szólt, hogy vadállatok elé kell vetni, Rómában hajtották végre.

Mivel azonban a hajó kitérőt tett, és érintette az Asia provinciabeli kikötővárosokat, a keresztények felkereshették a fogoly püspököt. Szmírnában különösen hosszú ideig vesztegeltek, itt meglátogatta Ignácot a város püspöke, Polikárp. Járt nála az efezusi, magnészi és a tralleszi egyház küldöttsége is. E látogatásokra Ignác levelekben reagált. Ugyancsak Szmírnából levelet intézett a római gyülekezethez. Ír egy titokzatos benső hangról is, amely az Atyához hívja. Könyvek között kéri a rómaiakat, hogy semmit se tegyenek a kiszabadításáért, mert: „soha többé nem lesz ilyen lehetőségem arra, hogy Istenhez jussak”. „Szép dolog eltávolítani ebből a világból, eltűnni belőle, és Istenhez menni, hogy benne feltámadjunk” – vallja meg hitét. Troász kikötőjéből még három levelet írt: a filadelfiai és a szmírnai egyháznak és Polikárp püspöknek. E leveleknek ma is igen nagy jelentősége van, mert tanúsodnak a korai egyház szervezeti felépítéséről.

L. K.

A hét liturgiája

A év

OKTÓBER 19., CSÜTÖRTÖK – De Brébeuf Szent János és Jogues Szent Izsák áldozópapok és társaik vértanúk vagy Keresztes Szent Pál áldozópap emléknappa (Nándor) – Róm 3,21-30 – Lk 11,47-54.

OKTÓBER 20., PÉNTEK (Vendel, Irén, Vitális) – Róm 4,1-8 – Lk 12,1-7.

OKTÓBER 21., SZOMBAT – Boldog IV. Károly király emléknappa (Orsolya, Zsolt, Solt, Celina) – Róm 4,13.16-18 – Lk 12,8-12.

OKTÓBER 22., ÉVKÖZI 29. VASÁRNAP – MISSZIÓS VASÁRNAP (Szent II. János Pál pápa, Előd, Kornélia, Korinna) – Iz 45,1.4-6 (Mégfogtam Kúrosz jobbát, hogy színe előtt meghódolásra bírjam a nemzeteket.) – 1Tessz 1,1-5b (Megemlékezünk hitetekről, szeretetetekről és reményetekről.) – Mt 22,15-21 (Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, az Istennek pedig ami az Istené!) – **Zsolozsma:** I. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 227 – EE 593, Ho 227 – EE 143, Ho 109 – EE 598, Ho 306 – EE 365.

Ne legyünk szűkkeblűek, önmagunkat adjuk!

Harmincnyolc önkéntes kapott Caritas Hungarica díjat

(Folytatás az 1. oldalról)

Ferenc pápa arra kér minket, figyeljünk a Szentlélekre, aki útmutatásával előre viszi az Egyházat és az emberiséget. Feladatunk a belső megújulás, amelynek tetteiben való megmutatása ezt az utat jelöli ki számunkra. Tanuljunk meg imádkozni, egészen Istenre figyelve! Szeretettel befogadva alakítsuk életünket, mondjunk kérő imát, imádkozva azért, hogy Isten alkalmas eszközei legyünk! A Karitás munkatársai ezen az úton járnak, s az „első vonalban” vannak. Isten sokat vár tőlünk, mert sokat adott értünk: egyszülött fiát. Mi sem lehetünk tehát szűkkeblűek: nekünk is önmagunkat kell adni. Hadd építse Isten velünk és rajtunk keresztül országát – biztatta a Karitás önkénteseit Spányi Antal.

Herczeg Anita egy számára meghatározó történettel mutatta be, mit jelent igazán segíteni. Ehhez a *Szentírás* egy történetét idézte: Kafarnaumban

nagy tömeg vette körül Jézust, amikor egy bénát akartak elévinni. Négy ember, hordágyon szállítva őt, tört utat a tömegben. Látták, hogy nem tudnak bejutni a házba, de mégsem adták fel: kibontották a tetőt, hogy a nyíláson át engedjék le beteg testvérük hordágyát. Négyen küzdöttek azért, hogy pártfogoltjukat eljuttassák Jézus közelébe. Négy „lehetetlent nem ismerő, teherbíró, másokat is hordozni tudó segítő elszántsága ez, akik képesek a találgatásra. Adni – ehhez szeretet és erő kell, és szív – fogalmazott Herczeg Anita. Most azoknak mondunk

köszönetet, akik, ha kell, „hordágyat cipelnek, tetőt bontanak”, hogy célba juttassák a segítségre szorulókat. Ebben pillanatban köszönetet mondunk másokra figyelő életükért – mondta a Karitás jószolgálati nagykövete.

A díjazottak odaadását és elhivatottságát Écsy Gábor méltatta. A Karitás igazgatója elmondta, a díjjal idén 38 önkéntes munkáját ismerték el, akik kiemelkedő módon és rendszeresen segítenek, fizikai és lelki úton egyaránt.

A 12. alkalommal átadott, 2012-ben alapított díjat Zagyva Richárd mutatta be Mint

A kitüntetettek névsora:

Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Raffay Zoltánné, Rektor Józsefné

Egri Főegyházmegye

Gyarmaty Zoltánné, Ládiné Nagy Nikolett, Török József

Esztergom-Budapesti Főegyházmegye

Gregor Jánosné, Hernád Sándor, Muszely Pálné

Győri Egyházmegye

Csapóné Obendorfer Erika, Kránitz Péter, Tóth János

Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye

Belányi Józsefné, Füleki Gyuláné, Nagy Ferencné

Kaposvári Egyházmegye

Lempach Gabriella, Stix József Istvánné, Luczáné Egerszegi Ágota

Miskolci Egyházmegye

Csanálosiné Bolacsek Anita

Nyíregyházi Egyházmegye

Kerekes András Attila

Pannonhalmi Területi Főapátság

Honner Lászlóné

Pécsi Egyházmegye

Hurton Antal, Martina Erzsébet, Novothné Bán Erzsébet

Szeged-Csanádi Egyházmegye

Bauer Ferenc, Modok-Kaszás Edit, Papp Lajosné

Székesfehérvári Egyházmegye

Göttli Miklós, Grüll Józsefné, Szloboda Balázsné Krisztina

Szombathelyi Egyházmegye

Finy György, Gál Lászlóné, Pál Józsefné

Váci Egyházmegye

Battyányi Józsefné, Cszimadia Mihályné, Gajdos Endréné

Veszprémi Főegyházmegye

Migray Emódné, Nagy Sándorné, Szanatiné Könyves Györgyi

elmondta, az elismerés célja kifejezni a Katolikus Karitás önkéntesei felé, hogy az Egyház nagyra értékeli a rászoruló számára nyújtott karitatív szolgáltatásokat.

A díjazottak nevében Török József, az Egri Főegyházmegyehez tartozó a tiszafüredi Salkaházi Sára Karitás Csoport vezetője mondott köszönetet. A díj köszönet és elismerés, és mindazoknak szól, akikkel együtt végzik ezt a szolgálatot. „Jó az Úr szőlőjében munkálkodni. Merítsünk ehhez továbbra is erőt az evangéliumból, hogy hittel, reménnyel és szeretettel forduljunk azokhoz, akik ezt várják tőlünk!” – fogalmazott.

A szentmise után Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, a Katolikus Karitás elnöke és Écsy Gábor, a Katolikus Karitás országos igazgatója, valamint az adott egyházmegyei igazgató átadta a Caritas Hungarica díjat, köszönetet mondva a díjazottaknak.

Trautwein Éva

Fotó: Lambert Attila

Ahol irgalom fogad

Testi-lelki gyógyító központot nyitott a Kaposvári Egyházmegye

Szent Fausztina Irgalmasság Háza néven nyílt meg október 5-én Kaposváron, a korábbi középiskolai kollégium helyén, a Szent Imre-templom szomszédságában az az egyedülálló, az egész ember gyógyulását, megújulását szolgáló intézmény, amelynek létrehozására még 2017-ben, püspökké szentelésekor tett ígéretet Varga László, a Kaposvári Egyházmegye főpásztora.

Az ünnepélyes megnyitón, amelyet az isteni irgalmasság üzenetét megkapó Szent Fausztina emléknapiján tartottak, Varga László püspök a ház megszűlésének megértéséhez megosztotta a jelenlévőkkel „Jézussal közös útjának sarokpontjait”, amelyeknek fontos része az irgalmasság üzenete és annak gyakorlattá tétele. Már megtérésekor, 1974-ben összekapcsolta életét a beteg, sebzett emberekkel, és Jézus megtanította neki Szent Pállal: „Elég nekem az én kegyelmem, mert az erő a gyengeségben nyilvánul meg.”

Varga László 1983-ban, egy évvel pappá szentelése után saját maga is megtapasztalta a Szentlélek ima által történő testi-lelki-szellemi gyógyítást. 1986-ban fedezte fel a szentségimádást, a csendes szemlélődést, az Oltáriszentség előtti „semmittevést”, majd egy évre rá Jézus arra indította, hogy ossza meg életét a szegényekkel, ekkor fogadott be két fogyatékkal élő férfit a plébániájára, és gondozta őket. Az ezek révén megtapasztaltak vezették arra, hogy püspöki jelmondatának mindössze egy szót válasszon: Irgalmasság. A megtört ostyában és a megtört emberben jelen lévő isteni irgalom vezette arra is, hogy püspökké szentelésekor vállalja, hogy létrehozza az irgalmasság házait, amelyek ezt minden ember számára megmutatják.

Varga László elmondta, az Irgalmasság Háza elindításához kellett egy csapat, akikkel évek óta együtt imádkoztak,

és megtervezték, milyen legyen ez a ház. „Kellott egy hely, ahol az egész ember gyógyulását szolgáljuk, testi, lelki, szellemi síkon egyszerre, különös tekintettel azokra, akik az Egyháztól vagy az egyháziaktól sebződtek meg, azért, hogy ki tudjanak engesztelődni az Egyházzal, és ne más vallásokban vagy hamis ideológiákban keressenek gyógyulást” – tette hozzá a megyéspüspök.

Ehhez kellene szakemberek is, akik az egészséget szolgálva tudásuk legjavával segítik azokat, akik gyógyulni szeretnének – világított rá a főpásztor.

Fontosnak tartották, hogy teret kapjon az intézményben az evangelizáció és az élet védelme; olyan helyet szerettek volna létrehozni, ahol, a Fausztina kávézó mellett, meghallgató szolgálat és befogadó

közösség is várja a vendégeket – mutatta be a sokoldalú kínálatot Varga László.

A püspök arról is beszélt, hogy a szenvedélybeteg testvérek számára, akiknek az Irgalmasság Háza keretein belül nem tudnak támogatást nyújtani, egy másik házat nyitnak, a Fazenda da Esperanát, a Reménység Udvarát Csákányban, és reményeik szerint az év végén már őket is fogadhatják.

Hágen Ilona Edit intézményvezető, a szűzek rendjének tagja egy nyeles csengettyűvel a kezében szemléltette, hogy a hangok egyedül csak hangok, együtt azonban szimfóniát is alkotnak. Ezzel érzékelte, hogy az a sok tevékenység, amelynek az általa vezetett Szent Fausztina Irgalmasság Háza teret ad, miként áll össze egészszé. Elmondta, hogy megajándékozottnak érzi magát, mert egy nagyszerű csapatban dolgozhat.

Az irgalom szónak héberül két jelentése van: az irgalom mellett anyaméhet is jelent. „Ez a ház az önöké, ez a ház mindenkié, aki szeretetre, békére, öröme, gyógyulásra, belső szabadságra és arra a biztonságra vágyik, mint amit jó esetben a magzat tapasztal az anyaméhben” – hivatott a Szent Fausztina Irgalmasság Háza vezetője.

Kaposvár azt a célt tűzte ki 2030-ra, hogy Magyarország legegészségesebb városa legyen – mondta beszédében Szaia Károly polgármester, aki szerint a Szent Fausztina Irgalmasság Háza is hozzájárulhat e célkitűzés eléréséhez.

Varga László püspök a köszöntőbeszéd után megáldotta az újonnan megnyílt intézményt. A megnyitón jelen volt Balás Béla nyugalmazott kaposvári megyéspüspök is. Amint a megnyitó során lejátszott, kiváló videó-összeállításokból is kiderült: az Irgalmasság Házának tevékenysége négy fő szolgálati ágra oszlik, ezek az EGESZségért Szolgálat, az evangelizáció, a közösségépítés és a Jubilate Imádság Háza.

A Jubilate Imádság Háza szolgálata két és fél éve kezdte meg működését a püspöki palota kápolnájában, de most már a Német István fasor 2. szám alatti épületben működik. Ahogy Hágen Ilona Edit is elmondta: az Imádság Háza célja, hogy a hét minden napján minden órában folyamatosan legyen szentségimádás, ehhez várják is az egy-egy óra imádságot vállaló egyének és közösségek jelentkezését. A meglévő imaórák rendje a Szent Fausztina Irgalmasság Háza honlapján található. Az imaórák nyitottak, az utcáról is bárki betérhet, hogy csatlakozzon hosszabb-rövidebb időre.

A meghirdetett kurzusok, imaiskolák és lelki gyakorlatok is megtalálhatók a honlapon. A megnyitón is fellépő Meghívó zenekar kététhetes keddenként várja a dicsőítő imádsáka bekapcsolódni vágyókat.

Az összesen mintegy 1200 négyzetméteres épületben emellett átfogó egészségügyi ellátás is folyik, ami a klasszikus egészségügyi ellátás feladatai közül elsődlegesen a megelőzés kategóriájába sorolható.

Az evangelizációs szolgálat felelőse Udvardy Márton állandó diakónus, aki a lejátszott kisfilmben elmondta: nagyon fontosnak tartja a preevangelizációt, az emberek első behívását. Az Irgalmasság Házában tehát Alpha kurzus indítását is tervezik, amikor vacsorára hívják meg az érdeklődőket, és akik nyitottan bizonyulnak ezen az alkalmon, azokkal tizenegy héten keresztül találkoznak, beszélgetnek a kereszténységről, a kereszténység alapjairól. A Szent András Evangelizációs Iskola kurzusait és más lelki gyakorlatokat is szerveznek majd.

Az Eloldozva szabadító szolgálatnak is teret adnak, amelyben imádságos támogatást adnak azoknak, akik meg akarnak szabadulni megkötöttségeiktől, rossz szokásaiktól.

A közösségépítés terén legelőször az Idősek Klubja, az Alzheimer Café és a Pacsirtanoda indul be.

A házban kávézó is működik, Fausztina néven, ahová bárki betérhet. Itt egy kis keresztény olvasósarkot is kialakítottak.

(További tudnivalók: www.irgalmassaghaza.hu)

Agonás Szonja
Fotó: Lambert Attila

Lépj be Urad örömébe!

Pápai Lajos püspök Rózsa Hubától búcsúzik

(Folytatás az 1. oldalról)

Tudományos publikációi, könyvei, különösen is fő műve, a Bevezetés az Őszövetség könyveibe nemzetközi szinten is jelentős értéket képviselnek, melyeket más egyházak teológusai és nem teológus kutatók is szívesen használtak. Sokan emlékeznek az Egyetemi templomban tartott bibliai konferenciabeszédeire, továbbképző előadásaira, lelkigyakorlatokra. Csepelen évtizedek óta rendszeresen misézett és prédikált minden vasárnap és ünnepen, paptestvéreit segítve pedig rövid magyarázatokat fűzött a vasárnapi olvasmányokhoz, szentleckékhez, evangéliumokhoz: Krisztus az Egyházban – Magyarázatok az A, B, C liturgiák év olvasmányaihoz.

A Hittudományi Karon folyó egyetemi képzést a legmagasabb szintre emelte, annak könyvtárát pedig – más egyetemek hallgatói számára is – kívánatosá tette.

Munkájának elismeréseként lett Scheiber Sándor-díjas, a Szent István Akadémia tagja, a Stephanus-díj kitüntettje, majd Szechenyi-díjjal elismert tudós. Pápai preláts, apostoli protonotárius címet kapott. De mindezek mögött ott volt a felszentelt pap, az apostoli küldetés részese, az evangélium hirdetője. S a pap

legelső feladata az evangéliumnak, Jézus Krisztusnak, az Atya Kinyilatkoztatójának hirdetése, „akár alkalmas, akár alkalmatlan”.

Számba a Szentírás nem irodalomtörténet, régiség, hanem régi kultúrák megismertetése volt, hanem KINYILATKOZTATÁS. S ez a Jézus Krisztussal való élő kapcsolat – ami hosszú betegségében még előbbé vált – tette értelhetővé minden munkáját, szavát, magatartását. Mint jóbarátja – és egyben tisztelője – búcsúzom tőle: kedves Huba atya, lépj be Urad örömébe!

Fotó: Lambert Attila

A Istenszülő oltalmában

Tóth Tamás volt a szónok

a Rózsák terei görögkatolikus templom búcsúünnepén

A budapesti Rózsák terei Istenszülő Oltalma-templom búcsúját október 1-jén tartották. Az ünnepi szónok Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára volt.

Jaczkó Sándor, a Rózsák terei, Istenszülő Oltalmáról nevezett görögkatolikus templom parókusa köszöntötte a liturgia kezdetén a búcsúra egybegyűlt budapesti közösséget, és kiemelten Tóth Tamást, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkárát, az ünnepi szónokot, aki sokféle módon segítette, segíti a parókiát; a közelmúltban éppen azzal, hogy tanácsainak is köszönhetően Ferenc pápa április 29-i itteni látogatása rendben zajlott, felemelő alkalom lett.

A parókus bejelentette, hogy a Szent Liturgia után a tavalyi búcsúünnephez hasonlóan idén is lehetőség nyílik az Istenszülő-ereklye tisztelésére, érintésre. Az ereklye Szűz Mária övének egy darabja. A legenda szerint a Szűzanya maga szötte teveszőrből ezt a pántot, amelyet mennybevétele előtt továbbajándékozott. „Az Istenszülő a leghatásosabb pártfogónk, közbenjárónk” – mondta a Szent Liturgiát bevezető beszédében Jaczkó Sándor.

Tóth Tamás, az MKPK titkára homíliájában emlékeztette a jelenlévőket, hogy „ez a gyönyörű templom különleges látogatás helyszíne volt szinte napra pontosan öt hónappal ezelőtt: amikor Ferenc pápa meglátogatta Magyarországot, és eljött a Rózsák tere, a római katolikus és a görögkatolikus templomba is, hogy imádkozzon”. Emlékszünk jól arra, hogy itt, az Istenszülő Oltalma-templomban a Szentanya érkezését közös imádság, az Akathisztos várta. A görögkatolikusok kérték az Istenszülő segítségét, s volt mit kérni. A Szentanya távozása után pedig folytatódott az ima: volt miért halát adni. Ne feledjük azt sem – folytatta a szónok –, hogy Péter utóda az érkezésekor tiszteltől – testi gyengeségei ellenére is – megvárta, hogy befejeződjön az ének, s csak azután foglalta el a helyét: példát akart mutatni, hogy milyen fontos Szűz Mária tisztelte, oltalmának kérése.

Ferenc pápa magyarországi látogatása során beszédeiben több esetben magyarul is megszólalt. Mint Tóth Tamás rámutatott: „Fontosnak érezte azt, hogy nekünk, magyaroknak – latin és bizánci rítusú keresztények-

nek egyaránt – mondjon valamit a saját nyelvünkön.” A fiatalokkal való találkozáskor a Papp László Sportarénában, ahol 11 ezren várták, a Szentanya megismételt egy magyar közmondást, amelyet már korábban is mondott: „Aki mer, az nyer!” Ezzel bátorította a fiatalokat.

Most, ennek a csodaszép templomnak a búcsúján – folytatta beszédét az MKPK titkára – elgondolkozhatunk azon, hogy vajon minket, Szűz Mária tisztelőit mire bátorítanak ezek a szavak. Felfigyelhetünk arra, hogy az Istenszülő volt az, aki igazán nagyot mert tenni, oda merre tenni életét Isten tenyerébe, sorsának minden bizonytalanságával együtt. Az an-

gyalnak, Isten küldöttének mert igazán nagyot mondani: „Legyen nekem a te igéd szerint”, mintegy azt mondva ezzel: Istenem, nem tudom, mi vár rám, de merek neked igent mondani; nem tudom, mi lesz a nyereségem, de egyet biztosan tudok, ha rád bízom az életemet és szeretteim életét, baj nem érhet engem. Istenre bízni az életünket nem azt jelenti, hogy minden a saját terveink szerint halad, sokkal inkább azt, hogy aki meri bátran Isten szerint alakítani az életét, az biztosan győztes lesz – tanított a szónok.

A Szent Liturgia végén Jaczkó Sándor köszönetképpen egy kézzel festett, az Istenszülő ábrázoló ikont ajándékozott Tóth Tamásnak, s elmondta: „Ennek az ikonnak a legnagyobb értékét egyrészt az adja, hogy megszentelődött azáltal, hogy a búcsú Szent Liturgián az oltárra helyezték, s még egy külön kegyelmet is kapott, az Istenszülő öve volt mellé illesztve, érintve.”

A köszönet után következett az ereklyetisztelési esemény, majd agapéval és közös ebéddel zárult az Istenszülő Oltalma-templom idei búcsúja.

Körösy László
Fotó: gorkatpest.hu

Hirdesd hűségesen Isten igéjét!

Lektoravatás Máriabesnyőn

Ünnepi szentmise keretében huszonnégy leltet avatott lektorra Marton Zsolt váci megyéspüspök a máriabesnyői Nagyboldogasszony-bazilikában szeptember 30-án. A lektoravatás során az avatandók különleges megbízást kapnak az Egyháztól Isten igéjének hirdetésére és az abban gyökerező hit ápolására.

Feladatuk, hogy Isten igéje a liturgiában méltó módon és jól érthetően hangozzék el, de feladatuk a templom aktuális hirdetései felolvasása is. A lektorok, avagy felolvasók a szertartás keretében átvették a püspöktől a Szentírást, a „Vedd a Könyvek Könyvét, a Szentírást, hirdesd hűségesen Isten igéjét, hogy egyre jobban életté váljék az emberi szívekben” szavak kíséretében. Ezáltal a lektorok az Egyház hivatalos megbízottjai lettek a szent szövegek felolvasására, amelyek a szentmise igeliturgia részében elhangzanak, az evangéliumot kivéve.

A szentmise elején a főpásztor köszöntötte az egybegyűlteket, az avatandókat, és kiemelte, milyen fontos szolgálatot kapnak. Ezt követően szentbeszédében a lektorok küldetéséről és a Szentírás lényegéről elmélkedett. Azt hangsúlyozva: úgy legyenek Isten szolgálattevői, hogy közvetítsék az örömhírt embertársaiknak azáltal, hogy az Egyház megbízásából felolvassák Isten mindenkihez szóló üzenetét a Szentírásból.

„Az Örökkévaló Isten egészen közel akart jönni az emberhez, és Jézus Krisztusban emberre lett, Új és Örök Szövetséget kötött az egész emberiséggel. A két szövetség Istentől ihletett üzeneteit, eseményeit – amelyeket hosszú évszázadok alatt összegyűjtöttek és leírtak –, a Szentírás tartalmazza. A Biblia Isten üzenete az emberhez, és az ember válasza: az Őszövetség népeé és az Apostoli Egyházné.”

A Szentírás a világirodalom gyöngyszeme is: irodalmi és történelmi alkotások gyűjteménye. A hívő ember számára a Biblia több, mint irodalom. Gárdonyi Géza *Írás a Bibliába* című

versében így fogalmaz: „Mintha volna élő lelek!... Isten szíve dobog benne... Ez a könyv a könyvek könyve, szegény ember drága gyöngye... Világosság... Bölcsességnek arany útja...” XVI. Benedek pápa *A Názáreti Jézus* című opuszának első kötetében így tanít a Szentírás élő valóságáról: „A szentírás-magyarázat nem lehet tisztán akadémiai ügy, és nem számúzható a pusztá történetiség tartományába. A Szentírás mindenütt magában hordja a jövő lehetőségeit, melyek igéinek átélésében és át-szenvedésében nyílnak meg igazán.” (...) A Szentírás történetei nem egyszer végbement események, hanem bármely történelmi korban

megismétlődhetnek. Szereplői mindig behelyettesíthetők. Ma is. A Szentírás meg akar bennünket tanítani arra, hogyan kell jól és értékesen élni. A Bibliát az olvassa jól, aki nemcsak a történetre figyel, hanem elgondolkodik róla: neki mit mond az *Írás* – hangsúlyozta a főpásztor.

„Azt kívánom nektek, és azért imádkozom, hogy Isten országának keresőiként és építőiként legyetek segítségére plébánosoknak vagy plébániaszervezőtőknek a közösség formálásában. Kérjük a Mennyei Atyát, hogy titeket, akik most kerültek felavatásra, az Egyházban az Ő Fiainak, Jézusnak hiteles szolgálattevői legyetek Isten Igéjének közvetítésében” – imádkozott homíliája végén Marton Zsolt váci megyéspüspök. Ezt követően került sor a lektoravatásra.

Forrás és fotó: Váci Egyházmegye

Megmenekült a szombathelyi Brenner-villa

A Szombathelyi Egyházmegye megvásárolta a vasi megyeszékhely egyik ikonikus épületét, a Brenner-villát. A jövőben közösségi célokra fogják majd használni a házat. A részletekről október 2-án sajtótájékoztató keretében számoltak be.

A korábban szebb napokat is megélt Brenner-villa valamikor a 18–19. század fordulóján épült, eredetileg vendéglátóhelynek – mondta el a sajtótájékoztatón Melega Miklós, a Magyar Nemzeti Levéltár Vas megyei levéltára igazgatója. Brenner János neves építész alakította át az épületet.

Miután a villa kikerült a család tulajdonából, működött benne tyűkkeltető, úttörőház, tankerületi főigazgatóság, leánykollégium, középiskola, végül kaszinó. Az utóbbi években már azzal került a címlapokra az épület, hogy többször is tűz ütött ki benne, és vandálok pusztították, amit a természet még nem tett tönkre.

A huszonnegyedik órában vagyunk, hogy megmentsük az épületet, ami fontos a városnak és fontos az egyházmegyének is, hiszen ebben a házban látta meg a napvilágot – Brenner József atya visszaemlékezése és a családi hagyomány szerint – Boldog Brenner János vértanú pap – mondta a sajtótájékoztatón Székely János megyéspüspök.

100 millió forintért vásárolja meg az egyházmegye az ingatlant, miután a város lemon-

dott elővásárlási jogáról. Pontos tervek még nincsenek a 600 négyzetméteres ingatlan hasznosításra, de felmerült, hogy Boldog Brenner Jánosnak és Brenner Tóbiás polgármesternek emlékszobát alakítanak ki. Emellett keresik az olyan közösségi funkciókat, amelyek alkalmasak a szombathelyiek megszólítására, és anyagilag is biztosítják az épület fennmaradását.

Az első feladat a tető rendbetétele, amihez mintegy 50 millió forintra van szükség. Székely János elmondta: a villa megújítására gyűjtést is hirdetnek, ennek részletei még szintén kidolgozás alatt vannak. Elhangzott: Brenner János, a Brenner család egyik leszármazottja anyagi és szakmai támogatásáról biztosította az egyházmegyet. Melega Miklós pedig egyhávi szombathelyi önkormányzati képviselői tiszteletdíját ajánlotta fel a célra.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

A szeretet nem marad visszhang nélkül

Lisieux-i Szent Terézt ünnepelték Budapest-Rákoshegyen

A főváros XVII. kerületében található Lisieux-i Szent Teréz-templom közössége október 1-jén, vasárnap különleges módon ünnepelte védőszentjét, akinek idén nemcsak égi, de földi születésnapjáról is megemlékeztek: új harang került a templomba. Az ünnepen Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök szentelte meg a harangot és mutatta be a búcsúi szentmisét.

„Isten dicsőségére és Lisieux-i Szent Teréz tiszteletére születésének 150. évében készült a harang a rákoshegyi római katolikus templom részére az Úrnak 2023. esztendejében” – hirdette a szentmise előtt a templom elé kihelyezett harang felirata, amely két fő adakozó, Hunyadi Gábor és Benkó László, valamint a rákoshegyi hívek és a XVII. kerületi önkormányzat adományából készült Gombos Miklós és Ferenc műhelyében.

A harangszóval a békére és Isten jelenlétére hívjuk fel a figyelmet. A harang összehívja a közösséget örömben, bánatban, amikor hátat adunk, vagy éppen könyörgünk valamiért – fogalmazott Martos Levente Balázs püspök a szentelési szertartás bevezetőjében, majd azt kérte a jelenlévőktől: „Csatlakozzatok szívetekkel ehhez a hanghoz, hogy amikor ez a harang megszólal, a közösség áldását is közvetítse a környék számára!” A könyörgés elhangzása után a püspök szenteltvízzel meghintette, olajjal megkenete, valamint tömjénezte a harangot, amelyet ezután rögtön be is emeltek a toronyba.

Ezt követően vonultak be a hívek a templomba, ahol a szentmise elején Erdődi Ferenc plébániai kormányzó köszöntötte a püspököt, az adományozókat, Horváth Tamást, a kerület polgármesterét és az egybegyűlt híveket.

Martos Levente Balázs homíliájában hangsúlyozta: Az igazi szeretet hídépítés, aminek nem elég, ha egy pillére van, hanem kettő kell hogy legyen: az önmagunk szeretete, a magunkról való gondoskodás mellett a másik szeretete, a másik titkára való megnyílás...Ezt látjuk Lisieux-i Szent Teréz életében: a kis utat, a mindennapi önátadás útját. Ő éppen Szent Pál szavain elmélkedve jutott

el arra a felismerésre, hogy mi az ő helye az Egyházban: „anyámnak, az Egyháznak a szívében én akarok lenni a szeretet”.

A püspök szentbeszédében emlékeztetett arra, hogy ezekben a napokban Rómában püspöki szinódus zajlik. Ferenc pápa arra hívta az Egyházat, hogy térjen meg, a szó missziós értelmében, hogy engedje, hogy a mások felé fordulás egészen átjárja. „A pápa nem mindent elsöprő reformot akar, hanem azt, hogy a jézusi küldetés kiteljesedjen az Egyházban. Most ennek a missziós megnyílásnak az új útját keresik a püspökök – és mi itt ünnepelve csatlakozhatunk ehhez a szándékhoz.”

A szentmise végén Erdődi Ferenc köszönetet mondott a püspököknek a szolgálatáért, kifejezte az egész közösség háláját az adományozóknak, Gombos Miklósnak és Ferencnek, Szabó Tiborné önkormányzati képviselőnek, aki az ünnep főszervezője volt, és mindenkinek, aki áldozatvállalással, munkával hozzájárult a harang elkészülé-

séhez és a búcsúi megvalósulásához. A szertartás végén a templomban őrzött Lisieux-i Szent Teréz ereklyével az ünneplő közösség – immár az új harang hangjával kísérve – kiment a templomkertben található lourdes-i barlanghoz, ahol rövid imádság után a püspök áldást osztott az ereklyével.

A plébániaközösség ünnepe az idén immár huszonötödik alkalommal megrendezett – a templom búcsújához kapcsolódó – rákoshegyi napok keretében, kulturális és családi programokkal folytatódott.

Délután a templom adott otthont az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bartók Béla Énekara és Egyetemi Koncertzenekara ünnepi hangversenyének, amelyet Lisieux-i Szent Teréz születésének 150. évfordulója és a rákoshegyi templom új harangjának felszentelése tiszteletére szerveztek.

A templomtoronyba beemelt harangot ezután már csak kevesen láthatják, de a hangja mindennap emlékeztet a rákoshegyi közösség hitére, Szent Teréz iránti tiszteletére, és hirdeti „a kis út szentjének” – a harangra is felírt – üzenetét: „Csak egy dolgot kell megtenni idelelenn: szórják Jézus elé a kis áldozatok virágait.”

Szalontai Anikó
Fotó: Fábián Attila

Gyermekvédelmi szakmai találkozó Nyíregyházán

A Nyíregyházi Egyházmegye Szociális Irodája együtt gondolkodásra hívta a gyermekvédelem területén tevékenykedő szakembereket. A szeptember 27-én a nyíregyházi Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskolán tartott találkozón szakmai és lelki vezetőik, országos és területi gyermekvédelmi szakszolgálati munkatársak vettek részt.

A szakmai vezetőket, szakmai egységek vezetőit, lakásotthonok vezetőit, az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat (OGYSZ) és a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat (TEGYESZ) vezetőit, osztályvezetőit, szakembereit, gyermekvédel-

A gyermekvédelem egy nagy család. Az őszinteség segít abban, hogy a konfliktusokat jobban lehessen kezelni. Az együttműködő partnerekkel közös identitást kialakítva jöhet létre a proaktív problémamegoldás – szögezte le az országos szakszolgálat igazgatója, aki az együttműködés struktúrájára és lehetőségeire, valamint az együttműködést nehezítő körülményekre is rátekintett előadásában, hiszen – mint mondta – egy gyermek köré rengeteg szakember szükséges, mire sorsa rendeződhet.

Ezt követően Szabó Tamás pasztorális helynök szólt a jelenlévőkhöz, arra keresve a választ, mi a szerepe az Egyháznak a gyermekvédelemben, a szociális szférában. Ehhez felvázolta a keresztény ember-

mi gyámjait megszólító találkozón Szocská A. Abel nyíregyházi megyéspüspök köszöntötte a jelenlévőket.

A nyíregyházi főpásztor – Szent Miklós püspök gyermekeket segítő szolgálatából kiindulva, mellyel a szent püspök megalapozta az Egyház szociális érzékenységét és a segítségnyújtás irányvonalát – azt az üzenetet fogalmazta meg, mely valójában Szent Miklós püspök üzenete a 4. századból: Legyen gondunk egymásra.”

Elsőként Bodnár-Szabó Ildikó, a Nyíregyházi Egyházmegye Szociális Irodájának vezetője tartott előadást, melyben bemutatta az egyházmegye szociális tevékenységét, továbbá az egyházmegye gyermekvédelmi intézményét, a Szent Miklós Gyermekvédelmi Intézményt, az egyházi fenntartás mibenlétének kontextusába helyezve a szakellátás egyes aspektusait.

Az OGYSZ országos igazgatója, Erdei Sándor a gyermekvédelmi szakellátás aktuális kihívásairól és az azokra adható válaszokról szóló előadásában a szervezet felépítésének és működési mechanizmusának bemutatása mellett rávilágított a kihívásokra, a szakma, a törvény, illetve a társadalom felől érkező elvárásokra.

képet, melyben az Egyház szerepe, küldetése is kirajzolódott.

A délelőtti további részében kerekasztal-beszélgetésre hívták a szervezetek szakértőit. Témaként és az együttműködés első területeként merült fel a krízisterhességek kezelésének lehetősége és a prevenció, a szexuális nevelés fontossága, s ezzel együtt a gyermekek értékességének tudatosítása, konfliktuskezelési képzések, függőségek kezelésének nehézségei. Sokszor személyes példákkal támasztották alá hozzászólásaikat a felszólalók, köztük a gyermekvédelemben tevékenykedő lelkipásztorok.

A beszélgetés résztvevői a Nyíregyházi Egyházmegye főpásztora és vezetői, valamint Erdei Sándor, az OGYSZ és Patakiné Sebestyén Anett, a TEGYESZ igazgatója voltak. Szocská Abel püspök zárószóként kifejezte örömét, hogy e partnerségi úton megtették az első lépéseket. A főpásztor háláját fejezte ki mindazért a munkáért, amelyet a szakemberek a gyermekvédelem területén, akár állami, akár egyházi fenntartású intézményben végeznek.

Szöveg és kép: P. Tóth Nóra/
Nyíregyházi Egyházmegye

Keresztény orvosok országos konferenciája Egerben

Első alkalommal tartották Egerben a Keresztény Orvosok Magyarországi Társaságának konferenciáját. A „Reménységünk Krisztus” motívóval szeptember 29. és október 1. között megrendezett országos találkozó célja az volt, hogy erősítse a kapcsolatot a keresztény egészségügyi dolgozók között. A konferencia zárásaként TERNYÁK Csaba egri érsek mutatott be szentmisét a szervita templomban.

A tudományos találkozón Maszárovics Zoltán, az egri Markhot Ferenc Kórház orvosigazgatója elmondta: az 1989-ben alapított Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága minden évben megrendezi a konferenciát, amely segít, hogy a résztvevők egymás hitét is épüljenek.

A XXVI. országos konferencia mottója – „Reménységünk Krisztus” – kapcsán az egri kórház igazgatója így fogalmazott: „Mindennap megéljük, hogy egyedüli reményünk Krisztus, legyen szó a családról, a keresztény közösségi életünkről, a kórházi munkáról vagy a misszióról. Az a jó, ha a betegek észreveszik raj-

tunk, hogy hívők vagyunk. Nem a szavaink, hanem elsősorban a tetteink által a hétköznapi életben a betegek, a kollégák meg kell hogy lássák, hogy Krisztus adott valamit a munkánkhoz.”

Az egri Bartakovics Béla Közösségi Házban megrendezett háromnapos konferencián szó volt egyebek mellett arról, hogyan lehet a 21. században egészségügyi dolgozóként evangelizálni, mit jelent az ifjúság nevelése az orvosképzésben, és milyen szerepet játszik a hit a gyógyulásban.

A konferencia koncelebrált főpásztori szentmisével zárult, melyet a Szent János apostol és Fájdalmas

Anyja titulusú egri szervita templomban mutatott be TERNYÁK Csaba érsek.

Mivel Jézus végigjárta előttünk a szenvedés keresztútját, az ő tapaszt-

alata erőforrás számunkra és a szenvedő emberek számára. Az egészségügyben dolgozók találkoznak a legtöbb fizikai szenvedéssel. Meg kell találnunk a szenvedés ér-

telmét – hangsúlyozta homíliájában az egri érsek. – Ha mi nem tudjuk megfejteni, hogy miért van a szenvedés, ha nem tudunk értelmet, célt adni neki mint a tisztulás és érlelődés útját, a remény útját, akkor nem tudjuk elfogadni a szenvedőket sem. Elfogadni egy másik embert, aki szenved, azt jelenti, hogy valamiképpen magamévá teszem az ő szenvedését. Azáltal, hogy a szenvedés megosztottá válik, a szeretet fénye hatol be a szenvedésbe. Amikor a keresztény orvosok és egészségügyben dolgozók képesek hitükkel, szavaikkal vagy akár csak a tekintetükkel együtt szenvedni, akkor egyszerre a remény üzenetét is közvetítik. Ezzel megmentik saját lelki egészségüket, megóvják magukat a cinizmus ördögétől, amely mindenkit fenyeget – mondta szentbeszédében a főpásztor.

Forrás és fotó:
Egri Főegyházmegye

Isten térerejében az ő meghosszabbított kezei vagyunk

Ministránstalálkozót rendeztek Egerben

Több száz fiatal, kísérőik, hitoktatóik, ministránsvezetők, lelkipásztoraik vettek részt szeptember 30-án az egri bazilikában az Egri Főegyházmegye ministránstalálkozásán, amelynek főcelebránsa Jozef Hal'ko pozsonyi segédpüspök volt, aki Ternyák Csaba érsek meghívására érkezett Egerbe.

Örömnep ez az évenként megismétlődő alkalom, amikor együtt láthatjuk azokat a fiatalokat, akik az Egri Főegyházmegye plébániáin az oltárszolgálatot ellájtják és Istennek szolgálnak együtt a papokkal! – köszöntötte az egybegyűltek Ternyák Csaba egri érsek.

Homíliájában Jozef Hal'ko segédpüspök kiemelte: ahhoz, hogy hegymászaskor a célt, a csúcstól eljünk, menet közben a megérkezés vágyával a lábunk elé nézve vigyáznunk kell, hogy az adott pillanatban mennyire szilárdan és mennyire biztosan lépünk azon a talajon, amin éppen járunk. Keresztényként tudjuk, hogy Krisztus a jövőnk. Ez azonban csak akkor értelmezhető, ha Krisztus a jelenünk is. Tudatosítanunk kell magunkban, hogy meg vagyunk keresztelve és a keresztesség pillanatában élő kapcsolat keletkezett a szívünk és Isten szíve között.

Jozef Hal'ko hangsúlyozta: manapság a téroró korszakában élünk. A legfontosabb téroró azonban akkor keletkezett, amikor élő kapcsolat jött létre a megkeresztelt ember és az élő Isten között. Az Isten folyton számon tartja, hogy létezzünk. Tenyerébe vési a nevünket. Jézus pontosan tudja, hogy hol vagy éppen, tudja,

mire gondolsz, mi fáj, vagy mit tervezel. Egyszerűen azért, mert online vagy Jézussal.

Érdemes papként, ministránként is többször megállni egy szentmisében és szemlélni azt a természetesnek vélt dolgot, hogy meg vagyunk keresztelve, hogy Isten tökéletesen áttekinti a mi lelkünket. Szent Ágoston mondja: Uram, te jobban ismersz engem, mint én saját magamat! Jézus irgalommal és újjáteremtő erejével szeret és ismer minket.

A fiatalokhoz fordulva kiemelte: otthon vagytok a szent-

misében! Nem hallgató, nem csak szolgálattevő vagy, hanem Jézusé vagy! Az, hogy

ministráltok, a Szentlélek élete bennetek! Miből áll a jelen? A jelen pillant belső energiája

az, hogy én konkrét időben konkrét pillanatban a kreativitással jelen vagyok és arra figyelek, hogy Isten vezet engem, Isten velem van. Fel kell erősíteni a térorót, és meg kell tisztítani a szívünket, amelyből hiányzott a szeretet – buzdított a segédpüspök.

Szent Jeromos emléknapiján a bibliafordítóról elmondta: kevésbé köztudott az, hogy Szent Jeromos idejében, amikor a Szentírás lefordította, sok menekült érkezett Rómából Jeruzsálembe. Ekkor Szent Jeromos megjegyezte: mostanáig fordítottam a Szentírás latinra, most lefordítom a

Szentírás tettekre! S ezután a menekülteken segített.

Az evangélium hallgatása is egy csúcspillanat a szentmisében. Kétezer éves történet, de a főszereplője élő. Hiszen Jézus él. Ennek következménye, hogy amit Jézus kétezer éve mondott, itt ma nekem is mond valamit. Ő nem csupán történelmi alak. Ő az élő Ige. Isten térerejében élni azt jelenti, a mindennapi életben, hívő keresztény példamutatással éljük meg a hitet. Az osztályteremben, a szabadidőnkben, mindenhol...

Nekünk ugyanis az élő Krisztus igéjét a mindennapi életben kell lefordítanunk. Is-

ten térerejében vagyunk, és Isten meghosszabbított kezei vagyunk! Ezt a szolgálatot nem lehet megszokásból vagy rutinból végezni. Jézus a szentáldozásban kenyérként közelít meg, jön, hogy meglátogassa a szívünket. De Jézus nemcsak meglátogatni akarja a szívünket, hanem otthon szeretne lenni benne, hogy aztán vezessen minket életünk minden útján...

A ministrálás a Szentírás első lefordítása egy cselekedetre, egy tetre. Az, hogy az oltárnál álltok, azt is jelenti, hogy szavak nélkül mondjátok: én Jézusnál otthon vagyok, Jézus pedig bennem otthon van. Jelen akarok lenni Isten térerejében. Aki ma megéli a hitét, az a jövőjébe viszi el Jézus jelenlétét – zárta gondolatait a pozsonyi segédpüspök az egri főegyházmegyei ministránstalálkozó szentmiséjének homíliájában.

Délután a fiatalok számára a bazilikában és a minorita templomban tartottak foglalkozásokat. Ezalatt a papok és a hitoktatók beszélgetésen vehettek részt Ternyák Csaba egri érsekkel és Jozef Hal'ko pozsonyi segédpüspökkel az érseki palota Erdődy-termében. Ezt követően ismét a székesegyházban találkoztak a résztvevők, ahol a meghívott vendégnek teheték fel kérdéseiket, majd közös litániával és áldással ért véget a program.

Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Balogh Ferenc

Aki bízik a jövőben

Játszóudvar megáldása Kazinbarcikán

Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök megszentelte a kazinbarcikai Angyalkert Görögkatolikus Óvoda felújított játszóudvarát – számolt be az eseményről szeptember 28-án az egyházmegye honlapja.

Az óvoda játszóudvarának megáldásakor Orosz Atanáz püspök Máté evangéliumából idézte – „ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be a mennyek országába” (Mt 18,3) – azt az elgondolást fogalmazta meg, hogy a gyermekek önfeledt játéka lehet maga a mennyország elővételezése.

Az Angyalkert Óvoda 2011-ben került egyházi fenntartásba, azóta több lépcsőben bővült, szépült az épület. Hosszas várakozás, álmódosítás, tervezgetés előzte meg az új és korszerű játszóudvar kivitelezését. Felújítása, kialakítása a magyar kormány országos óvoda-

fejlesztési programjának keretén belül valósult meg, mely átfogó program a Miskolci Egyházmegyében is több helyszínen tette lehetővé a fejlesztéseket. A kazinbarcikai óvoda udvarán hintákat, mászóvárat, kültéri mászófalat alakítottak ki, amelyek a sport, a mozgásfejlesztés és a szabad játék lehetőségeit biztosítják az odajáró gyermekek számára.

Színesek nemcsak a játékok, hanem a terület egy részét borító gumiburkolat is. A játszóudvar többfunkciós: a gyermekek változatos fejlesztését teszi lehetővé a szabadban. A sokoldalú mozgásformák végzése mellett a kerti ülőkéik és füves részek más jellegű foglalkozások szervezésére is alkalmas teret biztosítanak, a tankert ismeretek szerzését teszi lehetővé, sőt a városi gyermekek számára szokatlan élményt biztosít az úgynevezett mezítlábas tanösvény.

A játszóudvar ünnepélyes átadásán megjelent vendégeket, Demeter Zoltán országgyűlési képviselőt, Makkai Orsolya alpolgármestert, a társintézmények vezetőit, szülőket, gyermekeket Nagymáthé Sarolta köszöntötte a Miskolci Egyházmegye Közfeladatellátó Intézményei Fenntar-

tója (MEKIF) nevében.

Kovács Erika, az óvoda vezetője arról biztosította a jelenlévőket, hogy az új játszóudvar az odajáró gyermekek javát fogja szolgálni.

Forrás és fotó: Miskolci Egyházmegye

Apa-fia zarándoklat

Idén is generációk mondtak igent Felföldi László püspök hívására

Szeptember 30-án mintegy nyolcvan zarándok – akik közül a legifjabb alig két éves, a legidősebb hetven év feletti volt – tette meg a Pécs és Máriagyűd közötti mintegy húsz kilométeres apa-fia zarándoklatot Felföldi László pécsi megyéspüspök vezetésével.

A férfiakat megszólító program az apa-fia kapcsolat építésére, tartalmas beszélgetésekre, vagy éppenséggel a teremtett világ kínálta elcsendesülésre és lelki töltökezésre adott alkal-

mat. Felföldi László püspök főpásztori szolgálatában szívügyének tekinti a családok megerősítését, ezért is kezdeményezte az első apa-fia zarándoklatot még 2022-ben.

„Ahogy ez a zarándoklat, úgy minden édesapa-gyermek kapcsolat is egy út, melynek állomásain végighaladva édesapává, majd pedig nagyapává kell válni. Apa és fia között különleges kapcsolatra van szükség, erre szeretnénk felhívni a figyelmet ezzel a zarándoklattal, ugyanakkor minden ilyen kezdeményezésben a teljes családot tartjuk szem előtt, amely szintén zarándokúton van a felnőtté válás, a felnőtté érés küzdelmében” – fogalmazott korábban a főpásztor az apa-fia zarándoklatról.

A zarándoklat résztvevőit az időjárás idén is a kegyeibe fogadta, napsütéses reggelen indultak Pécsről a Pogányon és Bissén át vezetett úton Máriagyűdre. A nyár hangulatát idéző őszi időben gyalogoltak hegyen-völgyön keresztül, kétszer tartva pihenőt. Az út során a zarándoklatot biztosították, valamint a pihenőhelyeken frissítővel várták a megfáradt vándorokat a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársai. Máriagyűdön a kegyhelyen tanulmányi szabadságon tartózkodó Szép Attila agapéval várta az érkezőket.

A zarándoklat zárásaként köszönetet mondtak a résztvevők a zarándoklat kegyelmi ajándékaiért és imádkoztak Kovács József püspöki titkár vezetésével a bazilikában megtartott szentségimádáson.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Az egyházi iskolákat ma missziós iskolaként kell vezetni

Görbe László piarista aranymisé

(Folytatás az 1. oldalról)

Kecskeméten kiváló tanárok fogadtak bennünket, és lehetőséget teremtettek arra, hogy megértsük, a hit és a tudomány egyaránt szükséges a teljes értékű emberi élethez.

– Hogyan kezdődött a rendi élete?

– Négy éven át voltam kollégista Kecskeméten, az utolsó félévben döntöttem el, hogy jelentkezem piaristának. 1965-ben kezdtem meg a noviciátust Budapesten, a Mikszáth Kálmán téren. Miután 1975-ben diplomáztam az ELTE-n, Kecskemétre helyeztek. Négy évig kollégiumi nevelőtanár voltam, mellette egy-egy osztálynak matematikát és fizikát tanítottam. 1979-ben kerültem Budapestre, mert Pogány János tanár úr nyugdíjba ment, Kovács Mihály tanár úr pedig már nem látott jól, át kellett vennem a feladataikat. Mindkettőjüket nagyon tiszteltem, s mellettük óriási példa volt számomra Öveges József piarista atya is a maga néptanítóságával. 1948-ban főiskolai tanár lett a budapesti tanárképző főiskolán, majd 1955-től nyugdíjasként a rendi közösségen kívül élt, de bejárta a rendházba. A vezetőtanárom Kovács Mihály tanár úr volt, rengeteget tanulhattam tőle. Ugyanígy Pogány János tanár úrtól is, akinek átvettem az osztályát a halála után.

– Ön szerint hogyan lehet hatékonyan nevelni a diákokat?

– Ránk nehezedett az a felelősség is, hogy a hozzánk kerülő diákokat elkezdjük bevezetni a vallásos életbe. A gyerekek hívó családból jöttek, de mivel a társadalmi közeg nem támogatta a vallásos életet, szinte „bozótharcosként” éltek a családok. Igyekeztem közösséggé szervezni a szülőket is, sokszor mentünk együtt kirándulni vagy lelkigyakorlatra. A tanár akkor tud eredményt elérni, ha együttműködik a szülővel, ha elnyeri a támogatásukat. Még ma is van olyan szülői csoport, amelybe olyan szülők járnak, akiknek a gyermekei 1987-ben érettségiztek. Időnként meglátogatnak Kecskeméten, jól beszélgetünk.

A szülők sokszor összeütözköznek a személyiségét kibontakoztatni vágyó középiskolai fiatallal. A kamasz gyereket igazából nem is a saját szülei nevelik, hanem a barátjának a szülei, mert tőlük könnyebb elfogadni, amit mondanak, a saját szülőktől nehéz. Ha jó a kapcsolat a felnőttek között, akkor a gyerek barátjának a szülei is ugyanazt mondják, csak kicsit más megfogalmazásban, és tőlem, a tanártól is ugyanazt hallja egy harmadik verzióban. Osztályfőnökként mindig beszámoltam a szülőnek arról, hogy éppen milyen jelei vannak a kamaszkodásnak, és hogy a vallásos életben milyen válsághelyzetek lépnek fel. Mindig azt mondtam az

édesanyáknak: kamaszkorban tessék újraszültni a gyereket – ez fájdalmasabb, mint az első szülés. Nagyon nehéz egy szülőnek átélni, hogy a gyereke számára már nem az ő véleménye az első.

– Milyen tapasztalatai vannak a hitre nevelésről?

– A gyerekeknek magának kell felépítenie a meggyőződését. Az ember nem akkor nevel hitre, ha elmondja a hegyi beszédet. Amikor ezt tettem, meghallgatták, de mivel két fülük van, az egyiket be-, a másikon kiment. Egy-egy tanórán elhangzott mondat sokszor hitelesebb a fiatalok számára, inkább azokra emlékeznek vissza. A nyolcvanas években én voltam az egyik, aki elkezdte azt az örültséget, hogy éjjel vitte kirándulni a diákokat a Pilisbe. Általában éjjelkor elmondunk egy szentmisét az erdő közepén. Az egyik alkalommal úgy múnusz 10-15 fok lehetett. Mondtam a gyerekeknek, hogy most nem állhatok meg egy fél órára misézni, mert még fagyási sérülésünk lesz, de ők ragaszkodtak hozzá. Elmondtuk a misét a felajánlásig, majd tovább gyalogoltunk, aztán behúzódtunk egy kis fabódéba, és ott elmondtuk a végéig. Melegítettük a kelyhet, hogy ne fagyjon meg a bor. A huszonöt éves érettségi találkón azt mondta az egyik diák: „Ha misére gondolok, mindig ez a szentmise jut eszembe.” Keresztutat is jártunk éjszaka, vittük magunkkal az erdőbe a keresztet. A nyolcvanas években kezdtük feszegetni a határokat.

– Igazgatóként hogyan tudta megélni a diákközpontúságát?

– Mindig igyekeztem jó barátságot kötni a gyerekekkel, emberi módon szólítani meg őket. A Szent Margit Gimnáziumban, amikor időnként probléma adódott az ifjú hölgyek szoknyájának hosszával, azt mondtam nekik: a mamád biztosan skót, nem vette meg a szoknya többi részét... Másnap a kislány rendes ru-

hában jött, meg is dicsértem. Hatvankilenc évesen azért is hagytam abba az igazgatást, mert elkezdtem felejteni a neveket. A gimnazista fiatalok érzékenyek erre, fontos nekik, hogy tudjam a nevüket.

1990-től 1995-ig főigazgató voltam a püspöki konferencia mellett. A kilencvenes években próbáltuk újraindítani az egyházi oktatást. Az iskolalabizottságban öt főigazgató dolgozott Katona István püspök úr vezetésével. Hároméven át óvodai főigazgató, két évig általános iskolai főigazgató voltam. Ma is kapható az az énekgyűjteményünk, amelyet Forrai Katalinnal készítettünk, aki az óvodai zenei nevelés legnagyobb szaktekintélye volt. Kóka Rozáliával készítettünk egy mesekönyvet bibliai történetekkel és bibliai mesékkel, Kriza Ildikó segítette a munkánkat. Elindítottunk egy nyári továbbképzést bábosokkal, hogy a bábjáték művészi szinten jelenjen meg az óvodában.

– Igazgatóként mit tudott megvalósítani az iskolákban, amire ma is büszke?

– 1995-ben Veszprémbe kerültem, mert Szendi József érsek úrnak az volt a kérése, hogy próbáljam meg katolikusá tenni az egészségügyi szakközépiskolát, amit akkor vett át a főegyházmegye. Az utolsó állami osztály tanulóit saját kérésükre már részt vettek a ballagási szentmisén. Ezen a Padányi Bíró Márton püspökről elnevezett iskolán kívül egész Veszprém vármegyében megszűntek az egészségügyi szakiskolák. Az intézmény ma ezerfős, tizenhárom évfolyamos, komplex iskolaként működik.

Ezután öt éven át vezettem a budapesti Piarista Gimnáziumot. Az akkori százas iskolaértékelési sorrendben mindig ott voltunk első ötben. Próbáltuk megfogalmazni, merre tovább, és terveztük, hogy visszakerülünk a Duna-parti épületbe. Aztán visszaadtam a megbízást, mert nem értettem egyet az akkori tartományfőnök elképzelésével.

Így tartottam becsületesnek. Tanárként működtem tovább.

A Szent Margit Gimnáziumban és Veszprémbe is fontos volt az épület megújítása, folyamatosan jobb helyzetet teremtettünk az oktatásra. Egy iskola hagyományokkal bíró nagy rendszer, egyik napról a másikra csak törés teszi, és ha tud jövőképet adni. Felújítottuk a Szent Margit Gimnázium teljes épületét: a Szemünk fénye programban az összes fénycsövet kicseréltük, majd a könyvtár és egy közös helyiség felújítása következett, a lift és a kulturált mosdók kialakítása. Mindez emelte az iskola színvonalát.

– Az oktatás-nevelés terén milyen előrelépések történtek?

– Bevezettük a nulladik, nyelvi évfolyamot. Amikor igazgató lettem, a reggeli misén csak hat-nyolc ember lézengett, amikor eljöttem, a tanulók hatvan-hetven százaléka járt vasárnapi szentmisére. Elindítottuk a gitáros éneklést, megalakult a gregorán énekkar. A gyerekek színessé tették és magukénak érezték a szentmiséket. Lelkigyakorlatokat szerveztünk, minden csoportnak külön, amelyekre előadókat hívtunk. Ma az egyházi iskolákat missziós iskolaként kell kezelni. A családok elsősorban nem vallásos iskolát keresnek, hanem olyan intézményt, ahol biztonságban tudhatják a gyerekeiket.

– Vajon miért van ez így?

– A nyolcvanas években a hitoktatással a gyerekeknek csak egy kis részét értük el. Sokszor hallom az idősektől: „Atya, mit rontottam el? A fiam meg van keresztelve, elsőáldozó is volt, de az unokám már csak meg van keresztelve, és együtt él a párjával, nem házasodik.” A nagymama nem vonható felelősségre azért, hogy a kommunizmus éveiben, azokban az akadályozó helyzetekben nem tudta megoldani, hogy a hitet iga-

zán át tudja adni a gyerekeknek. Megváltozott az életformánk is. En kisgyerekként kucoricsamorzsolás közben még a nagybátyám történeteit hallgattam, aki az első világháború után orosz fogságban volt, és 1928-ban szabadult. Édesapám a második világháborúban kint volt a fronton, hála Istennek, időben hazajött, nem esett fogságba, de ő is rengeteget mesélt a háborús élményeiről. Azt hiszem, így dolgozták fel a velük történeteket. Ma mintha nem tudnánk feldolgozni életünk eseményeit.

Behoztuk a lakásba a mobiltelefont, a számítógépet, és már nem vagyunk egyedül. A keresztes oktatásban szoktam mondani a szülőnek: amennyit a gyerekekkel foglalkozik, annyira lesz az övé. Ha a gyerek kezében többet van a mobiltelefon, mint amennyi időt ő tölt vele, akkor a mobiltelefon nyer. Én az ELTE-n a hetvenes években nem hallottam sajátos nevelési igényről, pedig jártam pályaválasztási pszichológiára. A sajátos nevelési igényű gyerekek a számítógépek világában kezdtek belépni az életünkbe. Nem vagyunk felkészülve arra, hogyan neveljük őket. Felveszük őket az iskolákba, de nem tudjuk biztosítani a sajátos nevelési igényüknek megfelelő körülményeket. Empatikus, türelmes hozzáállást kell tanúsítani irántuk. Az utolsó osztályomba járt egy diszkal-

nem kellett, hogy az oktatás vagy az ifjúságpasztoráció felé megyek tovább. Akkor már főigazgató voltam, így leadtam a cserkészteret.

– Plébános volt Kecskeméten, most káplán. Hogyan éli meg a lelkipásztori munkát?

– Amikor nyugdíjba mentem a Szent Margit Gimnáziumból, a tartományfőnök atya megkért, hogy vezessem Kecskeméten a piarista plébániát. Hét évig voltam plébános, most káplán vagyok. A jegyesoktatáson érzem, hogy sok fiatalnak segíték megalapozni a házasságát. Mostanában sokszor nem házasságkötésről, hanem házasságrendezésről beszélünk, hiszen nagyobbreszt már együtt élnek a párok. Igyekezünk közösen megvizsgálni a személyiségüket, hogy mit visznek a házasságba. A feleségnek és a férjnek is van egy hivatása a házasságban: az apai és az anyai, s ezenkívül van egy szakmájuk is. Az én hivatásom, hogy piarista vagyok, a szakmám pedig, hogy tanár vagy plébános vagyok. Ugyanakkor hétevente újra kell fogalmaznunk a hivatásunkat, hiszen annyira átrendeződik az életünk. Jómagam például fiatalon beléptem a piarista rendbe, álmodozó voltam, kiváló tanárim voltak, és hozzájuk akartam tartozni. 1972-ben lettem az ünnepélyes fogadalmat, mert a rend látta, hogy komolyan gondolom a hivatásomat, és el tudom végezni az egyetemet. 1975-ben megkaptam a diplomámat, el kellett kezdenem tanítani, és újra szembe kellett nézmem a hivatásommal a diktatúrában. 1990-től a rendszerváltás teljesen új lehetőségeket teremtett. Amikor egy pár összeházasodik, a fiatalok szeretik egymást. Aztán megszületnek a gyerekek, és kiderül, hogy pelemkázni kell, mosni, este főzni, fogadni a morcosan hazajáró férjet, aki nem hajlandó meghallgatni a feleségét, bár ő is egész nap küszködött, a gyerekekkel törődött. Újra tudom-e fogalmazni a hivatásomat minden helyzetben? Akkor is, amikor a gyerek felnőtt, és már csak néha beköszön, mamahotelként használja a lakást?

– Miért a leghálásabb az ötven éves papságából?

– Azért, hogy megtartott. És hogy rengeteg helyen tudtam segíteni. Hálás vagyok azért, hogy sok diákom tudományos pályát fut be, akadémikusok is vannak közöttük. Egy régi, nagyvenfős osztályomban az egykori tanítványaimnak kétszáznál több gyerekük született. Úgy érzem, most már szépen kellene megőregedni. Fila Béla filozófus atya azt mondta, az életünk végén szépen kell tönkremenni. De tudunk-e szépen tönkremenni? Irgalmas lesz-e hozzánk az Úrissten?

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

MAGYARORSZÁG PASSIÓ

PASSIÓ-SZERVEZŐ KÉPZÉS

2023. OKTÓBER 29. ÉS NOVEMBER 12. | 10:00-TŐL 18:00 ÓRÁIG

A **Pasaréti Színjátszó Kör**, a tavaszi sikeres képzést követően, ismét passió-szervező képzést indít Budapesten, a **II. kerületi Pasaréti Községi Házban**. A háromnapos képzés harmadik alkalmára tavasszal kerül sor. A képzésen résztvevők szövegkönyvet, tankönyvet, oktató anyagokat kapnak, melyek alapján saját templomaikban, közösségeikben meg tudják szervezni és rendezni a **2024. évi húsvéti Passiójátékot**. A képzés szöveges, dramatikus Passiójáték szervezéséhez nyújt segítséget. Képzési díj alkalmanként: **6.000 Ft**, mely tartalmaz egyszeri meleg étkezést. **Jelentkezés: 2023. október 22-ig a passiokepzes@gmail.com e-mail címen.**

AUDITÓRIUM HUNGÁRICUM

KONZERVATÍV ALAPÍTVÁNY

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltánzsentség előtt. 22 óra szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomáig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75-77.) szentimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 óra kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával pápi és szerzetesi hivatásokért, a másodikikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládba elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszéd a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 óra kezdődő szentmise után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Kaposfüreden Szűz Mária Efezusi Háza (Kaposfüred, Állomás u. 61/a) várja az engesztelő híveket közös imádságra minden elsőszombaton 10 órától. Zarándokcsoportok bejelentkezése: +36/70-363-7645 (Mezőfi Zoltán), www.mariahaza.hu

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: november 6., december 6. (6 óra). A boldoggáavatási szándéka mondott szentmiséket 7 órakor előben közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából a Szent István Rádió.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.): október 20-án 18 órától 23-án 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Szabadulás az okkultizmusból”. **IDŐPONT-VÁLTOZÁS:** november 9-én 18 órától 12-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Lelkigyakorlat a megkülönböztetésről”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Szükségünk van egymásra címmel lelkínapot tartanak özvegyek számára október 20-án 9.30-18 óra között a pestszentimrei plébánián (Budapest XVIII., Nemes utca 17-19.). Jelentkezni október 15-éig lehet a következő telefonszámokon: +36/20-380-2950 (Erzsike), +36/20-290-4277 (Helga), illetve ilyesera75@gmail.com

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának elterelésével, valamint a mindennapi veszteségeinknek való

továbbépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoporthoz. Találkozás a Pasaréti Községi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2023. október 18., november 8., 22., december 6. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

Egy hétfője, amely visszahozza a fényt az életébe! Ne félj, nem ítélek el! Ne sírj, ne bánkj! Az abortusz, a vetélés, a lombikbaba elvesztésének fájdalmát hordozókat hívjuk lelkigyakorlatra Győrbe, 2023. november 9-12. között. Jelentkezés: nefeljnimittel@kell@gmail.com vagy 06/20-823-2201 (Treer Mária).

LELKINAP

„Minden vég egy új kezdet” címmel őszi lelkínapok a Szív Lelkiségi Központban (Tahi, Villator 7-9. T.: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megmozdít a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2023. október 27-29. között, péntek 14 órától vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: tegzesh@hotmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját és törölközőt, illetve jelezze, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hídfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.

BÚCSÚ

A soroksár-újtelepi Fatimai Szűzanya-templom (Budapest XXIII., Szent László út 149.) szeretettel várja a zarándokokat október 15-ei búcsújára. 11 órakor rózsafüzér-imádság, 12 órakor ünnepi szentmise, majd körmenet a Szűzanya feldíszített szobrával. T.: 06/30-266-35-87.

Terézvárosban Szent Teréz-búcsút tartanak az Avilai Nagy Szent Teréz-templomban (Budapest VI., Pethő Sándor utca 2.) október 13., péntek és október 15., vasárnap között. 13-án, pénteken 18.30 órától koncelebrációs szentmise lesz. Főcelebráns: Fábray Kornél esztergom-budapesti segédpüspök, homíliá: Kovács Zoltán, a Szent István-bazilika helyettes plébánosa. További információk: <https://avilaiterezplebania.hu/> Mindenkit szeretettel hívnak és várnak!

MEGHÍVÓ

Rekviem az egyházi iskolák elhunyt tanáriairól és diákjairól Budapesten, a Margit körüti ferences plébániatemplomban (Budapest II., Margit körút 23.) november 18-án, szombaton 16 órakor. A főcelebráns Holczinger Ferenc SJ, a miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium igazgatója, a házigazda Lukovits Milán OFM lesz. A szentmise után szeretettel várják agapéra a férfi- és a női szerzetesrendek, az evangélikus, a görög- és a római katolikus, valamint a református egyházak által fenntartott iskolák jelenlegi és egykori tanárait, növendékeit.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábrián Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Áttila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Nádudvari Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet

Olvassószervező: Koditek Bernadett

Korrektor: Szántó István • Tördelés: Mészáros Ákos

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933

www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203-8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203-8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

HARANG

ÚJ HARANGOT Farkas Titusztól rendeljen, teljes kivitelezéssel! Templomi harangok hangzásra öntve, temetői harangok, emlékharangok, csengők, gongok. Harangszó 2003 Bt. (2200 Monor, Kistói út 26.) T.: 06/30-371-9696 E-mail: emeghajtas@gmail.com

KÖNYVET KERES

SZEMINARISTA fiam szakdolgozatához megvásárolnám a következő, kereskedelmi forgalomban nem kapható könyveket: Petró József: *A szentmise története*, dr. Mihályfi Ákos: *A nyilvános istentisztelet*. Elérhetőségeim: 06/30-598-3320, mihalyi.n.-krisztina@gmail.com

TÁMOGATÁS

KATOLIKUS, mélyen hívő, nyugdíjas férfi szívesen támogatna rászoruló, magyar, katolikus, Ukrajnából menekült „csonka” családot. Jelige: „Együtt könnyebb”

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrásy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10-17, csütörtök 10-19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGOSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

A hirdetések tartalmáért és azok valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

A városmajori toronykönyvtár földszinti termében (Bp. 1122 Csaba u. 5.) folytatólag ismertetik és megvitatják „A Sao Paulo Fórum kulturális háborúja” című könyvet október 15., 29. és november 12., vasárnaponként 16-18 óra között. Mindenkit szívesen látnak. T.: 06/1-3559-109

SZABADEGYETEM

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.) „A viharon túl: A béke erejének felfedezése” címmel előadássorozatot indítanak. Az egyes alkalmak csütörtökönként 19 órakor kezdődnek, és körülbelül 20.15 óráig tartanak. Az első alkalom időpontja: október 12. Téma: Örökségünk a béke: Közelítések Jézus békéjének evangéliumi fogalmához. Előadó: Szatmári Györgyi. Szeretettel várják az érdeklődőket a beszélgetős előadások alkalmaira.

ÓLÓMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestest-stainedglass.hu

ADÁSVÉTEL

NERC- róka- és mindenfajta szőrmebundát, teljes ruhanemű-hagyatékot vásárolok. T.: 06/20-229-0986

GONDOZÁS

IDŐSGONDOZÁS MÁSKÉPP! Örömmel segíték ápolásban, lelki gondozásban, otthoni teendők elvégzésében és különböző ügyek intézésében is Budapesten. Célom, hogy a gondozottam biztonságban, szeretetben és kényelemben élhessen otthonában. Szívesen fogadom hívását vagy levelét. T.: 06/70/306-5566, e-mail: kerekesb@gmail.com

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

2023. október 25-29. | 5 nap | 119.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIACELLBEN

2023. december 2-3. | 2 nap | 64.900 Ft/fő

SENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT AZ ADVENTBEN

2023. december 4-10. | 7 nap | 619.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIABESZTERCÉN ÉS ZÁGRÁBBAN

2023. december 9-10. | 2 nap | 49.900 Ft/fő

SENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT

2024. február 5-11. | 7 nap | 599.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL

AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN

2024. február 9-12. | 4 nap | 324.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

PORTUGÁLIAI KÖRUTAZÁSSAL

2024. március 13-18. | 6 nap | 389.900 Ft/fő

AZ ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE

KRAKKÓBAN

ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA

2024. április 3-7. | 5 nap | 134.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050

www.viasacra.hu

Lelkiismereti választás oltóanyagok esetében

Tudjuk, hogy a legjobb gyógyítás a megelőzés – és erre, úgy tűnik, a kipróbált védőoltások alkalmasak. Jó, hogy vannak védőoltások. Sok betegség eltűnt, vagy csak minimális számban fordul elő, az oltásoknak hála. Léteznek olyan vakcinák is, melyek beadása bizonyos mértékű kockázatot jelent az oltandó számára. Ilyenkor mérlegelni kell az oltás által remélt jó és az esetleg bekövetkező rossz között, figyelembe véve a valószínűségeket is.

Az oltandó számára fennálló esetleges egészségügyi kockázatok mérlegelésén túl van egy másik szempont is, melyet keresztényként meg kell vizsgálnunk, mielőtt egy oltás beadására adjuk a fejünket. Ez pedig az oltóanyag fejlesztése és/vagy előállításának során használt eszközök kérdésköre. Ugyanis, ha az oltóanyag erkölcsileg kifogásolható módon lett kifejlesztve, illetve előállítva, akkor ilyen oltóanyag választásánál adott esetben fennállhat a rosszal való távoli, közvetett, passzív együttműködés lehetősége.

Mit jelent ez a gyakorlatban? Az Európai Unióban, így Magyarországon is, léteznek és forgalomban is

vannak olyan oltóanyagok, amelyek gyártása a WI-38 humán sejt kultúrán történik. Ezek a sejtvonalak egy 1962-ben meggyilkolt három hónapos svéd lány magzat tüdejéből vett szövetből származnak. Ezért felmerül a jogos kérdés, hogy szabad-e ezt a sejtvonalat oltóanyagok előállítására felhasználni, hiszen ez egy olyan kutatásból származik, melyhez meg kellett ölni egy ártatlan embriót.

Félreértés ne essék: az ilyen oltások beadása nem jár további embriók megölésével, ennek ellenére Egyházunk nem veszi félvállról a kérdést. Szabad-e olyan oltóanyagot krisztuskövetőként használnunk, amelynek kifejlesztése során megölték egy emberi magzatot? A válasz attól függ, hogy mekkora a veszély, és hogy van-e alternatív, etikus oltóanyag a betegség elkerülésére.

Mondanunk sem kell – és erre a nem is olyan régen még a mindennapjainkat, sőt egyházi életünket is alapvetően meghatározó covid-19-világjárvány az emlékeztető példa –, hogy súlyos szükséghelyzet vagy egyenesen életveszély esetén, alternatív oltóanyag hiányában, nem szabad esetleges ilyen irányú lelkiis-

mereti aggályainkat az életvédelem elé helyezni. Az Egyház végső esetben megengedi az ilyen vakcinák használatát, hiszen ha nem adnánk be az oltást, abból nagyobb baj származna (mulasztással is lehet vétekezni). Ugyanakkor ha létezik erkölcsileg nem kifogásolható alternatív oltóanyag, akkor válasszuk azt. Így ír erről a Hittani Kongregáció *Dignitas Personae* kezdetű instrukciója 2008-ban: „Így például a gyermekek egészségének veszélybe kerülése felhatalmazhatja a szülőket arra, hogy olyan vakcinát használjanak, amelynek előállításához illegális eredetű sejtvonalat használtak, ugyanakkor érvényben marad mindenki számára az a kötelesség, hogy kifejezze ellenvéleményét és kérje, hogy az egészségügyi rendszernek másféle vakcinát is rendelkezésre bocsásson.” (*Dignitas Personae*, 35.)

Mindez a Pápai Életvédő Akadémia 2005-ös állásfoglalásán alapszik. Ebben leszögezik, hogy nekünk, hívőknek feladatunk szembeszállni a „halál kultúrájával”, nem szabad sem egyénileg, sem pedig társadalmilag asszisztálnunk a gyógyszeripar emberi magzatokat eszközként

kezelő eljárásaihoz. Éppen ezért kötelességünk az olyan alternatív oltóanyagok igénybevétele, melyek esetében ezek a lelkiismereti dilemmák nem merülnek fel. Amennyiben nem állnak rendelkezésre ilyen alternatív oltóanyagok, akkor pedig hallassuk hangunkat, gyakoroljunk nyomást a politikai vezetőkre és az egészségügyi rendszer szereplőire, hogy fejlesszék ki és tegyék lehetővé az erkölcsileg nem kifogásolható oltóanyagok használatát.

Jelenleg Magyarországon állami előírások alapján minden 1989 után született gyerek kötelezett a mumpsz, a kanyaró és a rubeola elleni kombinált oltások felvételére (tizenöt hónapos, majd tizenegy éves korban), és erre Magyarországon kizárólag az M-M-RvaxPro vakcinát használják, amely lelkiismereti szempontból (a WI-38 sejt kultúra használata miatt) aggályos. Jelenleg az érdekes helyzet áll fenn, hogy ugyan létezik ennek az oltásnak erkölcsileg nem kifogásolható alternatívája, melyet a japán Takeda gyógyszergyártó gyárt, ám ennek beadására Magyarországon nincs jogi lehetőség.

Az alapvető jogok biztosa 2014 novemberében a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztos helyettesével közös jelentésében (AJB-3119/2014) szorgalmazta ugyan az egészségügyi törvény ez irányú módosítását, hogy „az alternatív jogkövető magatartás reális lehetősége” biztosítva legyen, ugyanakkor erre mind a mai napig nem került sor.

Mit tehet tehát jelen helyzetben egy katolikus szülő? Mivel tényleges választási lehetőség Magyarországon nincs a kétféle oltóanyag között, így a gyermek egészségének védelme érdekében adassa be az elérhető egyetlen védőoltást, ugyanakkor lehetőségeihez mérten sürgetse a döntéshozókat arra, hogy biztosítsanak alternatív, erkölcsi szempontból aggályokat fel nem vető vakcinát a jövő nemzedékek számára. Ha ezt sokan megtesszük, a változás lehetséges lesz, hiszen az oltóanyag rendelkezésre áll, mindössze a jogi környezetet szükséges módosítani ahhoz, hogy az alternatív oltóanyag Magyarországon is elérhető legyen.

Monostori László

Május mellett október is a Szűzanya hónapja. Október 7-én, Rózsafüzér Királynőjének emléknapiján tartották a Rózsafüzért Imádkozók XIV. Országos Találkozóját a budapesti Rózsafüzér Királynéja-templomban. Az ország szinte minden tájáról érkeztek zárandokok. Az egész napos rendezvény csúcspontjaként Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be koncelebrált ünnepi szentmisét.

Kora délután Bognár István, a szombathelyi Brenner János Hittudományi Főiskola oktatója, győr-ménfőcsanakai plébános tett tanúságot Szűz Máriáról. Elmondta: 1971. október 7-én, Rózsafüzér Királynőjének ünnepén született, Budapesten, a VIII. kerületi Mária utca és Baross utca kereszteződésénél fekvő szülészeti klinikán. A születése után néhány nappal az édesanyja pólába betakarva elvitte őt a Mária utcai Jézus Szíve-templom kertjébe. Itt látható Feszty Masa *Úti Boldogasszony* című gyönyörű kegyképe.

István atya elmondta: mielőtt ő megszületett volna, az édesanyjának két spontán vetélése volt. Miután a fohásza meghallgatásra találtak, és „egészséges fiacskája” született, az édesanyja „elbándukolt” a Jézus Szíve-templomba, és kérte a Szűzanyától: „ezt az én kisfiamat vedd külön a pártfogásodba!”

István atya a Sopron-Fertődi kistérségben fekvő Röjtök-muzsajon cseperedett két éves koráig. A falunak van egy csodálatos, Kisboldogasszony-tiszteletére szentelt temploma. Ehhez fűződik az ő első templomélménye.

Két éves korában a szüleivel együtt Csornára költözött, gyakran látogatták a csornai premontrei templomot, és abban volt egy „szerecsen Mária-kép”, a csestochowai Fekete Madonna átrajzolgotat változata; sok csoda, imameghallgatás fűződik hozzá. A kamasz Bognár István gyakran imádkozott előtte: „Ha annyí

emberen segítettél, nekem is segíts megtalálni az életem útját!”

István atya Csornán érettségizett, majd jelentkezett az orvosi egyetemre, három ponton múlt, hogy nem vették fel, majd egy évig mentőápolóként dolgozott Csornán. Sok beteg idős névvel kötött barátságot, akik mélyen vallásosak voltak, és feltűnt nekik, hogy az ifjú mentősnél ott az *Új Ember* hetilap és a rózsafüzér, arra az esetre, ha úgy érezte, valakiért nagyon kell imádkoznia. Ebben az évben került igazán közel a Jöistenhöz és a Szűzanyához az idős, beteg emberek révén, akikkel mindig elbeszélgetett. Egy év múlva jelentkezett és felvételt nyert a győri szeminaáriumba.

Kisapoként naponta átment a székesegyházba a Könnyező Szűzanya oltárához, és elimádkozott egy tized rózsafüzérről.

István atya kiemelte: amikor Rómában tanult, emélyült a Szűzanya iránti tisztelete, fiú ragaszkodása, a sok szép ikon előtt imádkozva.

Bognár István 2000 óta főiskolai tanárként próbálja a kispapok lelkébe csöpögtetni a

Mária-tiszteletet, és ezt tette eddigi állomáshelyein is. A nyáron, tizennégy év után visszakerült egykori szülőhelyére, Győr-Ménfőcsanakra, a Nagyboldogasszony-templomba. Ezen kívül még két másik Mária-templom is tartozik hozzá: a Sarlós Boldogasszony Tényőn és a pátkai Magyarok Nagyasszonya-templom. Ennek a három Mária-templomnak hála megint erősödhet kicsit az ő máriás lelkülete – mondta István atya. Hozzátette: csak Ménfőn van rózsafüzér társulat. Már fölvette a kapcsolatot a domonkos atyákkal, hogy segítsenek „átmisszionálni” ezeket a máriás templomokat, hogy Tényőn és Pátkán is legyen rózsafüzér társulat.

Végezetül Bognár István úgy fogalmazott: itt vagyunk ebben a gyönyörű templomban, a Szűzanyának a kisugárzása szinte kézzelfogható. Sok helyről jöttünk, de mindegyikünk megérezheti, hogy „én valóban az áldott jó édesanyjának, Máriának a gyermeke vagyok.”

Bognár István tanúságtételét követően Erdő Péter bíboros, prímás vezetésével a hívők közösen elimádkozták a

rózsafüzérről, amit a magyar ifjúságért és a családokért ajánlottak fel. A rendezvény végén Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be koncelebrált szentmisét.

A bíboros homíliájában elmondta: „Nagyon elterjedt imádság a rózsafüzér, és különleges kapcsolata van a népi vallásossággal éppúgy, mint az Egyház hivatalos liturgiájával. Magáról a rózsafüzér imádságról Szent II. János Pál pápa *Rosarium virginis Mariae* kezdetű apostoli levelében részletesen tanít (2002. október 16.). Ő mondja, hogy a rózsafüzér a szemlélő-

dés útja, a szív imádsága (*Rosarium virginis*, 5).

Manapság mégis sokszor azt halljuk, még olyan emberekől is, akik magukat hívőnek tartják, hogy a rózsafüzér idejétmúlt jámborsági forma. Főleg három ellenvetést szoktak hangoztatni: hogy unalmas, hogy primitív, hogy babonás. Ezekre a vádakra könnyű és elemi erejű választ tud adni, aki imádkozta már szívvel-lellekkel a rózsafüzéret. A rózsafüzér pontosan úgy és annyira unalmas, mint a saját szívverésünk, vagy mint a lélegzésünk üteme. A nagy keleti imádkozók Jézus-imája ugyancsak a szívverés ritmu-

gyatádi laktanyában gépfegyverrel a kezemben a lőszerraktárt őriztem egyedül az éjszakában. És jártam föl-alá a rózsafüzér és a saját szívem ütemére, és minden töprengés nélkül éreztem, hogy a minket körülvevő csillagos éjszaka és az egész teremtett világ részeként rábizhatom magam Isten szeretetére – mondta Erdő Péter.

Primitív-e a rózsafüzér? A válasz: bibliai szöveg a Mi-atyánk is, az Üdvözlet első fele is, de a *Szentírásból* ismerjük Jézus életének titkait is, amelyekre imádság közben figyelmünket fordítjuk. Tehát, aki a rózsafüzéret mondja, a Szentlelkben imádkozik.

Ami pedig a babonát illeti, minden jó dolognak kísérője az a veszély, hogy helytelenül használják. Maga a meghatározott számú imádság elmondása is akkor helyes, ha Istenre bizzuk azt, amiért könyörgünk. De hibát követnénk el, ha azt képzelnénk, hogy bizonyos számú ima elmondása automatikus hatással jár, hogy azzal a sorsot, vagy akár a gondviselést rákényszeríthetnénk valamire. A rózsafüzér imádsága valódi szemlélődési módszer – szögezte le a bíboros. Ugyanakkor krízisben lévő hivatásokat igazít helyre. Földi katasztrófák és szenvedések után erőt ad az újraéledéshez. Örömeinket pedig az Istennek való hálaadás szintjére emeli. Az áhitattal végzett rózsafüzér Jézussal különleges egységbe kapcsol bennünket. Ezt fejezi ki az Egység-imádság, amelyet ma gyakran együtt imádkozunk hazánk és a világ békéjéért - hangsúlyozta Erdő Péter.

A szentmise végén Nagy Károly esperes, a templom plébánosa, az ünnepi rendezvény koordinátora megköszönte a bíborosnak, hogy már sokadszorra fogadta el a meghívásukat, és hogy mindig támogatta a templom felújítási munkálatait.

A záróáldás előtt Erdő Péter bíboros, prímás megáldotta a hívek rózsafüzereit, kegytárgyait.

Bodnár Dániel
Fotó: Prófusz Ádám

A „némán terjedő betegség”

A pápa Laudate Deum apostoli buzdítása az éghajlatváltozásról

Assisi Szent Ferenc emléknapiján, október 4-én délből Ferenc pápa Laudate Deum (Dicsérjétek Istent) kezdetű apostoli buzdítást adott közre az éghajlatváltozásról. Görfői Tibor teológus, a Pécsi Tudományegyetem oktatója, a Vigilia folyóirat főszerkesztője írását olvashatják.

Néhány hete Ferenc pápa már kilátásba helyezte, hogy Assisi Szent Ferenc emléknapiján olyan apostoli buzdítást fog közzétenni, amellyel 2015-ben kiadott, Laudato si' kezdetű enciklikájának gondolatmenetét kívánja folytatni. Az új pápai szöveg megrázó erővel mellbevágó figyelmeztetéseket fogalmaz meg: célja, hogy kertes és szépítő nélkül szembesítsen a hatalmas veszélyeket magával hozó éghajlatváltozás tagadhatatlan tényével.

A tíz oldal terjedelmű, 73 pontból álló dokumentum számos fordulatából kitűnik, hogy Ferenc pápa aggasztónak tartja bolygónk helyzetét, s ezért nem riad vissza attól, hogy „összeomlóban lévő világról” és fenyegetően közel kerülő „határpontról” (2), „visszafordíthatatlan következményekről” (15), „kritikus pontról” (17), „pusztító következményekről” (56) és „folyamatos hanyatlásról” (57) beszéljen. Az éles szavak alkalmazását az magyarázza, hogy a Laudato si' óta eltelt nyolc évben a pápa úgy érzékelte, nem kap kellő figyelmet az éghajlatváltozás ténye, és legfőképpen nem történnek meg a szükséges lépések a folyamat lassítására.

Egyértelmű tehát, hogy a Laudate Deum kezdetű új apostoli buzdítás az úgynevezett alarmista szemléletmódot tükrözi. Alarmistának azt a figyelmeztető szándékú felfogást szokás nevezni, amely szerint az éghajlatváltozás veszteséges jelenség, komolyan kell venni a fenyegetését, és vétek tagadni. Az alarmistákkal az úgynevezett relativisták állnak szemben, akik szerint az éghajlatváltozás tragédiájának emlegetése felesleges pánikkeltés, manipulatív szándékú felhajtás, amelynek nincsenek természettudományos eszközökkel igazolható alapjai. Magyarországon sem ritkák az ilyen irányultságú hangok és kiadványok. Am mindannyian emlékezhetünk rá, hogy a Laudato si' már az első rész első fejezetében középpontba helyezte az éghajlatváltozást, és úgy fogalmazott, hogy „súlyos környezeti, társadalmi, gazdasági, elosztási és politikai következményekkel járó globális probléma, amely az egyik legnagyobb kihívást jelenti az emberiség számára” (25).

Mivel Ferenc pápa megítélése szerint e figyelmeztetésnek nem voltak határozott következményei az elmúlt nyolc év folyamán, szükségesnek tartotta, hogy ismét felhívással forduljon az Egyház és a világ lelkiismeretéhez. A dokumentum hat fejezetben öt nagy témakörbe rendezi mondanivalóját. Először azokkal az érvekkel néz szembe, amelyekkel tagadni szokás a válságot, majd az általános közöny okait vizsgálja, ezután a nemzetközi politika és a környezetvédelmi intézmények

lehetőségeit tekinti át, végül pedig a válságra adható reakciók vallási, lelki, teológiai mozzanatait világítja meg.

Mindenekelőtt azonban két lényeges körülményt domborít ki. Egyrészt azt, hogy az éghajlatváltozás nem egyszerűen „környezetvédelmi” vagy „zöld” probléma, hanem magát az embert és az emberi együttélést közvetlenül érintő válságjelenség, ezért pedig a megoldása sem pusztán „környezetvédelmi” vagy „teremtésvédelmi” lépéseket igényel, hanem az emberi létezés és az emberi együttélés gyökereikig hatoló átgondolását. Az éghajlatváltozás ebben az értelemben szociális probléma, és ezért fontos tény, hogy már a Laudato si' sem „zöld”, hanem szociális enciklika volt.

A második jelentős körülmény, hogy az ökológiai válságnak szentelt figyelem a világegyház sajátja. Nem véletlen, hogy a Laudate Deum kifejezetten hivatkozik az Egyesült Államok püspökeinek figyelmeztetéseire, az Amazóniának szentelt szinóduson részt vevő püspökök meggyőződéseire és az afrikai püspökök segélykiáltására (3). Ha tehát lennének olyan egyházi közösségek, amelyek nem foglalkoznak a klímaváltozással, pontosan a világegyház szívverésétől szakítanak el magukat, már csak azért is, mert az afrikai püspökök intése szerint az éghajlati helyzet az úgynevezett strukturális bűn egyik tragikus példája, az egyéni cselekvéstől függetlenül nagy rendszerekben érvényesülő strukturális bűnök elleni küzdelem pedig legkésőbb II. János Pál óta szerves alkotórésze a katolikus identitásnak.

Ezt a világegyházban oly fontos szerepet játszó szociális kérdést azonban rendre jelentéktelennek próbálják beállítani az úgynevezett relativisták. A Laudate Deum első része velük foglalkozik, és megcáfolja azokat az érveket, melyek szerint a szokatlan hullámok, az aszályok, az árvizek és más „szélsőséges időjárási jelenségek” (4) természetes folyamatai a Földön egymást váltó felmelegedési és lehűlési ciklusoknak, a vulkánkitöréseknek, a felmelegedési szakaszok közben megszokottak a szélsőséges hidegek, a rendkívülinek tűnő időjárási kilengésekért elsősorban a szegény országok felelősek, ráadásul sok-sok ember elvesztené az állását, ha visszatorítanánk azokat a fosszilis energiahordozókat (a kőolajat, a földgázt, a szenet), amelyek a globális felmelegedést okozták. Ferenc pápa szerint tagadhatatlan, hogy a felmelegedésnek az emberi tevékenység az oka, és csak az emberi tevékenységgel magyarázható, hogy az elmúlt fél évszázad során évtizedenként 0,15 fokkal emelkedett a Föld átlaghőmérséklete (12), sokkal gyorsabban, mint bármikor az

elmúlt két évezred folyamán. Csak az emberi tevékenységgel magyarázható az óceánok hőmérsékletének emelkedése, az óceánok elsavasodása és oxigénszintjének csökkenése, a jégmezők olvadása (16–17).

Már e felsorolásból is látszik, hogy a Laudate Deum számos konkrét adatra hivatkozik. Sajnálattal állapítja meg, hogy a tudományos adatokat gyakran megkérdőjelezzik, sőt Ferenc pápa azt is kijelenti, hogy „még a Katolikus Egyházban is találok aligha racionális véleményekkel” e téren (14). A tudományos adatokra való hivatkozást a nagy intézményekbe vetett bizalom igénye kíséri a dokumentumban: a pápa szívesen támaszkodik az ENSZ klímaváltozással foglalkozó szerve, az IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) megállapításaira, és feltűnően hosszasan értekezik az éghajlatváltozási világkonferenciákról (COP, Conference of the Parties) (44–60). Aki pedig ismeri valamelyest az éghajlatváltozás kérdéskörét, nem fog meglepődni azon, hogy a relativisták előszeretettel intéznek támadást az IPCC ellen – a katolikus egyházfőt azonban nem tudhatják a saját táborukban.

Ezért is követeli Ferenc pápa, hogy kapjanak valódi tekintélyt és hatalmat azok a nemzetközi szervezetek, amelyek a globális közjó biztosítására törekednek, az éhezés és a szegénység visszaszorítását tartják céljuknak, és szavatolni kívánják az emberi jogokat (35). E szervezetek fontosságának hangsúlyozását két oldalról egészíti ki a Laudate Deum. Egyfelől a technológia és fejlődés mindenhatóságába vetett hit kérdőjelezi meg, rámutatva, hogy „az emberi képességek fejlődése nem mindig jelent előrelépést az emberiség számára” (24), mert a fokozott emberi hatalomnak ijesztő következményei lehetnek, s ha az emberiség nem látja be a fejlődés határait, rendkívül veszélyes lényé válhat az ember (28). Másfelől azt is tudja Ferenc pápa, hogy a nemzetközi szervezetek és a nemzetközi politika nem tud megoldani mindent. Ezért támogatja a civil társadalmat, amelynek szervezetei ott is hatékonyan tudnak fellépni, ahol például az ENSZ tehetetlen (37). Ily módon is valóra válhatna a szubsidiaritás gyakran emleget-

tett, de ritkán érvényesülő katolikus elve.

Az apostoli buzdítás egészen konkrét jellegét fokozza, hogy nagy várakozásokkal tekint előre a Dubajban megrendezendő COP28-ra. „Öngyilkosság lenne részünkről, ha nem remélnénk tőle semmit” (53), mondja a pápa, aki nem hagy kétséget afelől, hogy megelégette azt a mentalitást, amely aggodalmaknak ad hangot az ökológiai helyzet kapcsán, de „nincs bátorsága végrehajtani alapvető változtatásokat” (56). Ferenc igenis akarja, hogy nyerjenek nagyobb teret a tiszta energiaforrások, a szél- és a napenergia, nagyon fájlalja, hogy a tiszta energiaforrások használatának előmozdítása érdekében tett lépések sokszor csupán figyelemelterelő színjátékok (55), és felháborítja, hogy mily sok a téves információ és a megtévesztés az energiahordozókkal kapcsolatban (29).

A dokumentum egyik legélesebb mondata is ebben az összefüggésben fogalmazódik meg: „Gondoljunk csak arra, egy ideig miccsoda izgalmat keltett, hogy bizonyos helyeken pénzt kínáltak a nukleáris hulladékok elhelyezéséért. Az

a ház azonban, amelyet ilyen pénzen vásároltak, sírveremé változott, mert [a nukleáris hulladék] betegségeket szabaddított az emberekre” (30).

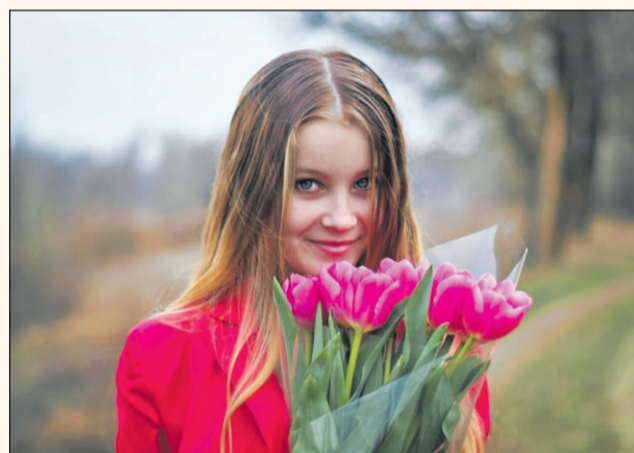
A Laudate Deum szerint felelőtlen, aki csak mosolyog a merőben „zöldnek” és romantikusnak elkönyvelt figyelmeztetéseken (58). Tudja, hogy a 2008-as pénzügyi válság és a 2020-ban elkezdődő világválság nem volt elég az emberiség felrázásához. Ez a közöny és ez a felelőtlenesség az oka annak, hogy az éghajlatváltozás is „némán terjedő betegségként” (una enfermedad silenciosa) produkál különböző tüneteket, amelyekre sokan csak legyintenek. A 86 éves katolikus egyházfő azonban nem enged a közönynek. Legújabb apostoli buzdítása határozott szavakat kiált a világ nyilvánosságának fülébe, és olyan kulturális változásokat követel, amelyek azt a keresztény meggyőződést tükrözik, hogy az ember nem tud létezni a többi élőlény nélkül (67). A dokumentum utolsó szava az, hogy az ember könnyen önmaga legnagyobb ellenségévé és önmaga legnagyobb veszélyévé válhat: a Laudate Deum ennek kívánja elejét venni. Bár rést tudna ütni a közöny falán!

a ház azonban, amelyet ilyen pénzen vásároltak, sírveremé változott, mert [a nukleáris hulladék] betegségeket szabaddított az emberekre” (30).

A Laudate Deum szerint felelőtlen, aki csak mosolyog a merőben „zöldnek” és romantikusnak elkönyvelt figyelmeztetéseken (58). Tudja, hogy a 2008-as pénzügyi válság és a 2020-ban elkezdődő világválság nem volt elég az emberiség felrázásához. Ez a közöny és ez a felelőtlenesség az oka annak, hogy az éghajlatváltozás is „némán terjedő betegségként” (una enfermedad silenciosa) produkál különböző tüneteket, amelyekre sokan csak legyintenek. A 86 éves katolikus egyházfő azonban nem enged a közönynek. Legújabb apostoli buzdítása határozott szavakat kiált a világ nyilvánosságának fülébe, és olyan kulturális változásokat követel, amelyek azt a keresztény meggyőződést tükrözik, hogy az ember nem tud létezni a többi élőlény nélkül (67). A dokumentum utolsó szava az, hogy az ember könnyen önmaga legnagyobb ellenségévé és önmaga legnagyobb veszélyévé válhat: a Laudate Deum ennek kívánja elejét venni. Bár rést tudna ütni a közöny falán!

Fotó: Pixabay; Vatican News

HÍREK KÉPEKBEN

• **A Katolikus Szeretetszolgálat** természetes gyermekáldás projektjének keretein belül 2024-ben lehetőség van cikluskövetés-oktató-képzésen tandíjtámogatással részt venni. A cikluskövetés olyan, orvosok által kidolgozott módszer, amely a női hormonális működés egyedi, testi jeleinek megfigyelésén alapul. Érdeklődni és támogatásra jelentkezni az info@cikluskovetes.hu e-mail-címen lehet.

• **A Somogy Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézetben** elhelyezett fogvatartottak jóvátevéli felajánlás céljából fejlesztő játékokat, díszeket, könyvjelzőket, ceruzatartókat készítettek kisgyermekek részére. Ezeket adták át a Kaposvári Egyházmegye képviselőjének szeptember 28-án.

• **A Győri Egyházmegye Családbizottsága** lelkigyakorlatot szervez *Jézus házasságunk középpontja* címmel november 16. és 19. között lelki megújulásra vágyó, szentségi házasságban élő pároknak Győrben, a Dominus Peregrini házában. Jelentkezési határidő: november 5. A 06-30-0913258-as telefonszámon, illetve a jezusakozepont@gmail.com és a lorincz.klau-dia@gyor.egy-hazmegye.hu e-mail-címen lehetséges jelentkezni.